

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

१०४ ग-१
No. _____

Title कूर्पूर मंजरी टीका

Author कमुदेवः

Extent १२६ पत्र Age सं. १८-१९

Subject नारक

908

स्थान नं. ४१७

天

क. मं. १ ओं श्रीगरोराय नमः दशास्योद्यदास्यष्टिदंज्ञानकीशंकुजो
 याश्मानस्यसाष्टांगपाते गरगेशं वगंडोलसभृंगसंगं हरो
 ह्यंगसंगां प्रगंगातरं करं नत्वा मानरंगो मेपि तीम
 कर्पूरमंजरीटीका शीरव्यसाटकारं मे व्यी=
 सत्रधारं म्मा द्भवतु सरस्व
 त्वाः कवयो न परं प्रवर्तनां वरा
 वारीविदग्धाप्रिया स्फुरत्तनः साकिं
 चर्पचालिकारीनिका काव्यकुशलाज्योत्स्नांचको
 रद्रव १ अत्र च व्यासादय इत्यादौ सरस्वत्या इत्येतच्च प्रभृ
 तिवृत्तान्तोपक्रमभंगाभासेषिभवत्तिन्यादि प्रधानक्रि
 पायदानां लो इतत्त्वप्रक्रमः सर्वत्राविहृतइति न प्रक्रमभंगः

शंकरः तेन रीत्याख्यः शङ्करगुरोर्भवति यद्योक्तं चत्तीकं सर
 ङाभरणो इयं क्रमस्य निर्वहोरीतिरित्यभिधीयते इति
 सरस्वत्याः सज्जनं भद्रभाजनत्वादप्राप्तप्राप्यनाह्णात्तरीर
 संभवोपचापित्वायादि संवन्धिन्यावात्तस्यामंगला स्त्री
 उम्प्रीगरे नमः अत्र कद्रागोरादं
 तुवीसाद्रेन पराद्वइलाधि
 आ वध्नामभ्रमा काचपंचालिम्हा
 रीदीम्नोविलितं फलपठकाज्जल्लम्बोराविम्न १ ली
 शंसनसंभवत्येव अतएव अन्येषामपीत्यग्रेन्नाशंसन
 भवेत्तन्निवचनं पन्दित्रवचनाममित्युतत्वाज्योत्तमि
 न्युपमामेभिन्नवचननोदोद्योतशंकाहः चैत्यः पन्दित्रसि

क. मं. गमित्युक्तं तद्भिन्नचतुर्धयत्त इमह्वरगतत्रयत्रोदयो
 २ तधीमन्नामिनिवृद्धैर्नालिंगवचनेभिन्नेनहीना — कापि
 वाउत्तपाद्वरणापातो न गौतमीमन्नामिनिर्दिष्टा
 धीकृत्वा दत्रचाल्पी न त्वायन्मिनिर्दिष्टा
 जगत्कल्पो न त्वायन्मिनिर्दिष्टा
 रसादयश्चेन यप्रवत्तवचनेन व्यंजना
 दुद्देशाभावात्तत्त्वः विविधगुणलंका
 रगुणितत्त्वव्यंग्यं सीमनाप्रतिनामग्रहरोमनिरत्रोय
 त्रताः संप्रीतिधनितं तदिदं वस्तुनावस्तव्यज्जने काव्यक
 शस्त्रादितिहादृशानामेव सभ्यत्वमत्रस्तुचितं तथाचो
 कं सभ्यतत्तरागंभरते सभ्यास्तुविबुधैर्ज्ञेयायेदिदं तत्त्व

तज्जनाः नध्यस्यासावधानाश्चामिनो न्यायवेदिनः बु
 द्दिता बुद्धिताभिज्ञा विद्यानम्रकंधाः अविदससारज्ञास्तौ
 र्यत्रितयकोविदाः १ असहादमिवेग्रायश्चतुसामन्तराधि
 दः अमंदसनिव्यादिह्यामयरागेत्तनाः सवेवा
 भोगिनो न वाचा च स्वस्वोचितस्यान
 तिष्ठास्तारा म प्रप्रय वेदो न्नन्नेव विवे
 चनकर्तृत्वेत्याववनि कादेरावस्तुधतिः
 विदाधप्रियेनिषष्टीतल न्नद्विवायाविशेषरां
 द्वौ वेदभ्यादीनां अस्मिन्येते कर्मधारयमाश्रित्य वेदभ्या
 दीनां कामिनीरूपकं व्यांगं सोयं वस्तुनालंकारधुनिम
 ५० ५ वेदभ्यादीनि तयः शृङ्खलंकारास्तल्लतायां कण्ठमसरो तज्ज

क. मं. समासातिः शेष समग्रगुरागुफिता विपचीस्वरसौ
 ३ भाग्यावेदमर्दिनीरिच्यते सर्वीनेरनिवहिरवंड
 रीतिस्तुमागधी समस्तसंचययदामोतः कांतिविवर्ति
 त्तां मुधुरांसकुभारांच [redacted] कीकवयीविडुरिति सी
 निसामपचाद [redacted] मर्दिद्वतः पथाः का भर्वा=
 व्येभार्गिभे [redacted] रडिः [redacted] सव्युन्यन्या
 रीतिपिथ्य [redacted] गोडी [redacted] मत्संकरनन्यात्रिष्टणा
 मेवोपादोत चकोरापृथत्ययमालंकारः सापथासाध
 म्यसियभाभेदशुनिकाव्यप्रकाशे वामनेनाप्युक्तं यमा ३
 नोयमेययोगुरालेशतः साम्यमुपमेति दंडितापुक्तं प
 थाकथंचित्सादश्यंपन्नोभूतंप्रतीपते डयमायायस

तस्याः प्रपञ्चोपनिदश्यते इति भहंभोदुदुन्यादौष्टेका
 नुप्रासः कइरगोदुन्यादौष्टुन्यनुप्रासः सपयानत्रैव व
 राहिनिरनुप्रासश्चेकहानिगनोदिधा सोनेकस्यसः
 हन्यूर्वएकस्याप्यसह इति इपंचवेदभीतिनि ओ
 नः प्रासातः समाः कौकुमार्योदार्पार्थ
 व्यक्तिकारः धर्मः गुणान्नसंविद्यमा
 नत्वात् एतेषां ववः प्रपञ्चोऽवभयान् ए
 वमन्वेधिके शिष्यादयः कलंकाशनेषाः धृतिमन्त्रा
 नुमांभीर्यमित्युक्तत्वाङ्गांभीर्यादयोगुरगाश्च कोचि
 नुरीत्यादीनामपिगुरात्तमन्थने अन्नचरतिर्देवादि
 विषयेत्युक्तत्वात्सरस्वत्यादिविषयारतिरुक्ता वि

धात्वाभ्यङ्गश्लेषदेनचनेयानायक
त्वारोः

क.मं.

४

गद्यप्रियेत्तेनविदर्भदेशोत्पन्नतापिकावोद्यकेनैवेदर्भादि
शब्देनचसमासोन्कारोनेनारपिकात्वारोपाद्युगारोद्युन्यते
स्यापादित्वपन्त्येइदंचशाहलविक्रीडितंस्त्रयस्त्रिंशत् त्वं
नस्तताःसगुदवःशाहलविक्रीडितंइति वरागिकिया
सयोगःपद्यादेनचसकलेप्राकृतादौ
समोयमित्येतासांविद्येनेनत्र मोभूमि
स्त्रिगुरुःस्त्रिगुरुःस्त्रिगुरुःस्त्रिगुरुःस्त्रिगुरुः
स्वभयमररागलेशादुत्थान्यवगच्छित्युक्तैर्वरोगेषुद्विः
देवतावचकाःशब्दापिचमद्वादिवचकाःतेसर्वेनैवा
निद्याःसुर्लिपिनागराग्नोपिचैव्यभिधानान् म
गरातगरागदुष्टमिहोदुष्टमगरागवावागलोदुष्टमिह ३

दासीसातनदुःखगणाश्रवसिदुःखद्वन्द्वरिगिञ्चानित्रात्ति
 त्रादयः स्युर्पदे धनमुदपशून्यकवंधुपीडामित्यरिसं
 तस्यसगसात्यमित्रसंज्ञात्मगणादुत्तरपवित्तस्यबंधु
 पीडाप्रदत्तमंत्रस्य नन्दीलुत्तरोशदत्तोवायन्तोवा
 यिप्रनाक्तावगच्छसुच [redacted] सितदपुच्यते सर
 त्तन्यास्त्रीपत्न [redacted] श्रीनन्दनस्यानन्तीर
 त्तनघातछात्ररेगवीर [redacted] विविधवस्तिवामिनकम्पा
 समंजान् अस्यनिति यमदशायितुमिति व्यासा
 भवेवानन्दः नदीपयोयोगिनः कवयोविद्यासः क
 लञ्जिगलावराडकृष्टावमगीपस्यास्तकपूरमंज
 रीसदशरिकामोविदमभिनगद्यपंचालन्दशीपरीति

५
 ५.५

क. मं.

५

कुर्वन्तु सर्वं यासां नानाविलासिन्यः काव्याणि
ज्ञासिकाश्चि ह्येतन्मांगस्थितवस्तुवरानिदि
त्युक्तो ज्योतिर्नापदेनाशिवशीरस्थित्वचद्रकला
स्मान्ना भद्रमिति म सर्वत्रलवराभितिसूत्रे
सारलोपशेषा यानादातिदस्यदि
त्वेमन्तमोमिसाः शोभाभनप्रसके
सोर्विदुरित्वदुसारः स्वपिप्राहनप्रकृपत्तिवा
क्वचिद्वशेषवत्तामः छद्मवचोमिश्रद्वौदाहादयो
वहुलमिति विदग्धवेदमिश्रद्वयोसाधुजाहामिनि
ज्योतिर्नाशब्देनधोमनपामिनि तलोपेप्राप्तेहस्त
द्युतादाम्प्राह इति तत्तस्याग्लेदेशोदयरेलोपशते

ततोपि अध्यात्मपामिति पलोपः १ अविश्वेति अपिचा
 अकलिनिपी रंभविश्वमाणि अजानितचुवनडंवराराहा
 रंभगणिताचुवनताहनातिमिन्यंतमस्रभंगरत्योर्मोह
 नातिहूं अत्यर्थाताडनानिचंदकलोहोधनाप्याति अ
 र्मुमुक्षुसोच्यमानिलये र्नायंचसायकमप्रदी
 पाद्युक्तानि ताडनादेर मोह
 तानिमुस्तानि अवरित त्तुननाडना
 धदाभ्यान्तभरणजदभामिधा कियमारागचादेवापरि
 रंभारिभेदास्त्वनतिप्रथोजनत्वान्नलिखिताः अतंग
 ६ ~~हो अविश्व अकलिअपरिरंभविश्वमांश्चजविश्व~~
 ५१. ५१. ~~अचडिअचराताडना रंभगणिताचुवनताहनातिमिन्यंतमस्रभंगरत्योर्मोह~~
 अरांगरईरामोहराहै २

मोहयन्निमोहनोमदनः तस्य आशेन व्यास्यसहि
 तयोर्वा अशूढव्याप्तावेन स्याद्बुद्ध मोहनस्य आशेन
 श्लो. अविश्र सेसिहं डमंडगंगां समोहरागसारंगस
 रम्भरागपिम्भरागं गिरिसगिरिदं सुभ्रं रंगसंहालिवीस
 हं देउ ३ टी. तस्य आशेन शिवो न स्य जित
 त्वात् शयोः स इति स तस्य कारुण्ये अनेन
 सदा स्त्रीसंगमविको मगादि तरेभ्यो निशपित
 त्वाद्यनिरेकालंकारो व्यपाम् महा हिवलया प्राप्ता चं
 द्रे देवा विभूषणान्या दीपव्या अद्रु च्छुडत्वं प्रसिद्धं मंजु
 यदेन चित्तं च वेद्यस्याप्यलंकारकारित्यसूचनाद्यतिरे
 कालंकार एव व्याख्यः ३ अविश्रति अपि वद्व्यारोय

क. मं.

७

नि

प्रसादप्रादप्ररातिष्ठ वहुशः स्वर्गिगाजले समलंहरि
नपाहुहिने करकलाह प्यमुत्तपारुद्रः सुोत्तनामुत्ता
फलवर्तनननमोतिनीहिताग्रहस्ताभ्याद्वाभ्यासर्वेशी
घमिवददनजपतिरिस्त्रिादकं येकहयोः वहुशः
ईव्यारोययोः सत्तयोज रागतिष्ठुक्रियमासा
सननसेलिनिनिनाः योद्वाभ्यामगोरिस्तता
पदकमलयाप्रिद्रकालाह मत्ताशीघ्रमर्धमिवदद
तरुद्रेजपतीत्यन्ययः अन्याविमत्तो जलहरितया
हूयामुत्तपामुत्ता उत्तमगपूर्वहस्ताभ्यां सर्वददती
त्यर्थश्चैवः वहुशः इति तस्याममनेनीत्वं व्यंग्यं सर्ग
मैगीतिभावितं मभिपुक्तं शीघ्रमिति मानदृष्टिम्

पंके

रगा

यं व्यंग्यं देवीपादयोः श्रृंगकलासंबंधकरां कदा
 चिदस्याश्रृंगसंबंधात्कमदनविशेनमातमंगशक्तिश्च
 कया अत्रचरूपकं उपमेवतिवोभूतात्पात्तकमि
 व्यतश्चि श्लो. अविष्ठा इत्युक्तं प्यसात्प्रपरादि स=
 सबहुसोसगद्गाजलेति ॥ १ ॥ अरिदाएन्डाहिवा
 अरुअलारुप्यसिस्ति ॥ २ ॥ जोराहमोत्राहलिल
 रादमहल्लिशिगहिज्ञापा ॥ ३ ॥ हिंदोहि अग्वंसिग्वं
 देतो जअदिगिरिसुआपमिपंकरुहारा ४ ॥ ॥
 तलत्तरात् अर्घ्यमिक्तेत्युत्तेदा अन्यथेवस्थिता
 वृत्तेश्चोततस्योत्तवस्यवा अन्यथोत्ततेस्तुजामु
 त्तेदांविदुर्वथा इत्युक्तमत्वात् परोक्तवक्षिमेव्या

क. मं. ८ स्यात्तदोर्ध्वत्यान्मन्सुतोपिवेनिरसकालिकाया
 मुत्तत्वा न्मंदाकितीरूपसपत्न्यामीर्याहीया
 गौर्याः इयं च स्वाधीनमर्त्तका सायथ्यात्तत्रैव स्वाधी
 नपत्निका सात्तुपानमुंचि नमश्ति अन्योप्यवा
 त्तरतापिकाभेदोऽस्य योजः दादादपेव फलामि
 ति शुक्तिश्च सपत्न्याः नुक्ते अधोवेड
 र्यशुक्तीनां वधूभूमिजशङ्खः हृदवेरित्तमंसिपीति
 हलिलेनिग्रालिलोलालवन्तेनामन्तयइतिमन्तपद
 तः सेवदिषुवेतिनिहिन्तेनपत्रवाद्भित्त्वं ४ नांघनेसू
 त्रधारइतिकविवचन एवमन्त्रेपिमध्येर्मध्येसंस्कृतं
 कविवचनंरतेयं नांदीलदाणांनु आशीर्नमस्कृपाकू

पः श्लोकः काव्यार्थसूचकः तांदीनिकप्यनइत्यादि
 भरते नाद्यप्रदीपे नंदनिकाव्यानिकवीद्वयः कु
 शीलवाः पारिषदाश्रयः यस्मादहं सज्जनसिंधुहं
 सीतस्मादहं साकायिनेहनांदी इयंचमंगर्या पत्रा
 द्यवत्पुनः सर्वरंगविघोपशान्ते कुशीलवाः प्रकु
 र्वन्ति श्वरंगः स उच्यते उस्मात् प्रकुर्वन्ति संनिभूया
 सिपद्यपि तप्याप्यकथं कथं तांदीविघोपशान्त
 ये इत्युक्तत्वात् साचेहाम्यप्युच्यते नाद्यपूर्वकृतानां
 दीत्वाशीर्वचनसंयुक्ता अष्टांगपसंदयुक्ता प्रशस्त्रावे
 दसंमिनेति तांदीपदैर्द्वादशाभिरष्टभिर्वाप्यलंकृते
 ति भरतेतौ पदानि चात्र श्लोकचरणा रूपाणि श्लो

क. मं. कपादपदं केचित्सप्तनिर्दिष्टमप्यापरे परेवांतरवाक्ये
 कस्वरूपं पदसूचिरे इति नाद्यप्रदीपे अभिहितत्वात्
 अवांतरवाक्यपक्षेऽप्येयं द्रष्टव्या इत्यंच सत्रधारः
 पठेन्नांदोमध्यमं तालमाश्चि निभरनोक्तेः इदं शी
 नांदीपठित्वा सत्रधारिणेऽने सत्रधारः स्याप
 काख्योपरः प्रहृशनीतिः कं दशरूपके सर्व
 रंगविधापादो सत्रधारे विनिर्गतः प्रविश्या न द्वदपरः
 काव्यमास्या श्लो. नांदं ने सत्रधारः परिक्रम्य ने पय्या
 मिमुस्वमवलोक ॥ पयेन्द्रः इति भावप्रकाशेषुक्तं
 इत्यं रंगविधापादो सत्रधारे विनिर्गतः तद्वन्तः प्रवि
 श्यान्त्यः सत्रधारगुणा कृतिरिति सर्वरंगशब्दस्तत्तो

द्वैः पूर्वसम इति पूर्वगोमाधशालाजान्म्यात्स
 यमप्रयोगः इति अन्यत्राप्युक्तः सभापानः सभास
 म्यागापकावाचका अपि अन्तोरंग इति शेषः पूर्वप
 त्परिकल्पनेन समादयं पूर्वंग इति विद्वद्भिर्निरुच्यते इति
 सूत्रधारव्याप्यनिः संगीतान्तरि च नर्तनीपकथा
 सूत्रं प्रथमं पतेन सूच्यते सभाक्रम्यसूत्रधा
 रः सूच्यते इति लक्षणां च शास्त्रानुगुणैः सक्तं चतु
 रानां दानि दृष्टान्तो नेकभूयस्त्वोदितः नानाभाषणा
 तत्त्वतो नीतिशास्त्रार्थतत्त्वविज्ञ वैश्वोपचारचतुरः
 पौरुषेराविचक्षराः तत्तद्गीतानुगानेककलानाला
 वधारताः अवधायप्रयोक्तव्योक्तुरागमुपदेशकः

क. मं. एवंगुणा गरागायेतः सूत्रधारः स उच्यते इति द्वितीय
 १' स्य स्यापक संज्ञा दर्शनाभरते स्यापकः प्रविशेत्ता-
 त्रसूत्रधारगुणाकृतिरिति सूत्रधार इत्येताग्रे क्वचि
 द्वांकोस्ति सूत्रधारपदं पुनरप्युक्तं तद्विरागियमिति तस्य
 प्यः तेन सूत्रधारो वक्ष्यतीति त्रितीयपदस्यार्थः एव
 मग्रेपित्तये नेपथ्यं स्यात्तत्त्वकं मं भूमिप्रसाधन
 मित्तजयः ५ किं उरोति किं उच्यते प्रवृत्त इव दृश्यते
 अस्माकं कुशीलवानां परिजनः कुशीलवानदाः जदे
 इति पत्रः एकायात्रोचितानि सिचयानि उच्चिनोति इत
 राकुसुमावलीर्गुणपति अन्या प्रतिशीर्षकानि प्रसार
 यति प्रतिशीर्षकानि नाद्यलोचने अमात्यकंचकिश्चे

द्विविह्वकपुरोधसा वेष्टुताचद्रपदानिप्रतिशीर्यका
 तिकारयेदिति कापिरवलुवणिगाः पदकवर्तयति वि
 त्रकलकानिचित्रपतीत्यर्थः एवमेशस्थापितोधा
 नः वेशोवेराउवाद्यं द्रपवीरंगाप्रतिसाधयति इमेन्नपोमृदं
 गाः सृज्यन्ते तेषामावप्रकृतिः जीमर्द्धमापूरीकर्म
 धे- रथीचेतित्रिवेति एकं लीनांमदालनोज्वा
 लनानां हलहलः सहावल्लभदेशी श्लोक किंडराणा
 दपम्रदोविम्रदीसर्दिम्रमृशिकुशीलवारापवंचो न
 दोएक्कापनोचिम्राहसिम्रम्राइंडच्चिणोदिम्रराकस
 मालीचिम्रागुंफेदि म्रणापडिसीसम्राइंपडिसारदि
 काविवणिम्राम्रोपदएवदेदि एतवंतोडाविदोढारणे

क. मं.
११

१

स्त्रं वीरगाऽपडिसारीअदि इमेत्तिणिमिअंगसुत्ती
अन्ति एसंकासनालारापकवालराडुजालराहलहलो
एदंधुअगीदमालवीअदि नाकिंपिकुडुंवहक्का
रिआपुछिस्संनपय्यामिअसंज्ञापयन्ति ननःप्रवि
शान्तिपारियाअर्धवा २ अवेडुभावो तद्वथाऽः
विचिंत्यकिंउदात्तस्यात्तु असीसध परिपाअ
किः भावसदंअणोच्चि द्वि अन्धारःकोडरातस्सवई
ई एतत्तधुवागतिमालप्यन्ते उक्तंचभरन्तेआवेशिक्की
आज्ञेपिरागिक्काभिकीउस्यापिनीयासादिकोइतिपं
अर्धवाइति नत्किमपिकुडुंवसाकांरपएछामि नप
अयेत्ति संज्ञापनआज्ञानसंकनकरणं ननइति पा

क. मं. नपर्वणः ^{ने} अप्राव्यं स्वगतं मनमिति लुप्तं वरौ हे
 १२ निप्रप्नोत्तरं स्वत्वेन न मया एष्टे अनेनेदश मुक्तं चेद
 त्रोनरमस्तीत्यर्थः प्रकाशमिति सर्वप्राव्यं प्रकाशं
 स्यादिति न ह्येतासां सास्यं राजशेखरः काङ्क्ष
 । श्लो. पारिपार्थिकः भा. हिज्जुड एदं को भराड
 र अशिबल ह्यमिहं डो र. अशिबल महेद
 पालसको अगुरु ५ स्तत्र विचिंत्य पराहेनार
 कडु एदं प्रकाशं एअसेहरो पारिपार्थिकः सो ए
 दसमकई स्तत्रधारः किंसदम पारिपार्थिकः स्मृत्वा
 कधिंदु जेव्य द्रुते हिंसौ सदम्रानि भराडूर भोरा
 डिआइव्य एह रड किंडरा एत्यपवे सम्रविक्कं मअ

शृंगकेवलं होनिं ह सख. विचिंत्य नाकिनिसक
 अपरिहरिअपाडअवंधेपअदोकोदे ७ दनि सए
 तस्यकविः गोत्रंतामचवद्भीयादित्युक्तेः कविना।
 मोनिकः कधिदमिनि कथितमेवविदग्धेः तत्र
 दकमितिभरापमेहरंपोना चतुहरतिहरमर्त्य
 र्य किंइतिकिं पुनः पुनः किं भकादस्केवलं
 नसंति नलदारांसिधावत न्नीचैकेवलंपाद्वे म्भा
 विभूनाप्यस्यवंधंअंकपोरुमैयोर्मध्येसक्तिेयः प्रवे
 शाकः इति नत्रविष्कुंभकोभूतभाविवस्त्वशास्त्र
 कः असुरव्यपात्ररचितः सत्तेपेकप्रयोजनः तन्नेदा
 अपितत्रैवदिधासशुमिश्रमिश्रः स्थानीचमध्यमेः।

३

शुद्धः केवलमध्योयमेकान्तवक्तुगोदितेति विचिंत्य
 नाकिमिति नान्किमिति सर्वज्ञं परित्यज्य प्राहुः
 तवधे प्रवृत्तः सः ७ पारिण सर्वभावाचलरेयान्तेव
 भगिन्नमेव पया मर्यादिते शास्त्राएव शास्त्राएव
 परिरामंतो विप्रश्नो ज्ञेयः ८ न्यामावाया भवतु सा
 भवतु पारिण नतोपीत्येव ९ न्यास्य संस्कृतयोः
 नित्यसुक्तं तदुक्तं प्राहुः न संज्ञा वित्यां प्रवृत्तस्य न सः
 र्वमेव संस्कृतं यो निरिति दंडेनाचोक्तं न भवत्तत्त
 मोदिशीन्यनेकः प्रवृत्तः क्रम इति उक्तिविशेष इति
 तददोषा शब्दार्थावित्यादिना काव्यप्रकाशेनाना
 भेदाभिन्नकाव्यमुपदिष्टं भावाविशेषात्तादस्थे

संस्कृतम्
 तत्कैवलाभंस्तेन ह सत्यकिपिप्यः प्राकृतैर्नवचा
 पर इत्यादिना सवाभिरपिकृते मन्तेन अविष्मन्ति अ
 पित प्रकृषाः संस्कृतगुंफाः प्रकृतगुंफो भवत्सक
 मारः पुरुषमहिलां नानापावदीहान्तरं ननु नो वत्त म
 हिलाः कामित्यः ८ सन्त ननु अहं किंत्वशिंस्तस्तेन
 पारि श्रुतिर्निरूप्यते ननु कथं नाना मध्ये मृगां
 पारि सचक्रिष्ये इदं रान्ति मारिदं दुष्टे जया अ
 स्थागि एसांने चिअसद्वाग्ने अपरिगमनां इ उति
 विसेसो कच्चोभासो जाहो इसाहोड ७ अविष्म पत
 सासद्वाग्ने अवंधायाउ अवंधो विहो इस उमा रो उतस
 महिलारगं मे मिअमिहं तरं नो मिअमिमारां ८

६९
 ५१. ५

क. मं.
१४

वलिः

सूच ताम्रप्याकिंरावणिहोत्तेता पारिः ससासुरैव
होतिवतहलकश्यामभ्रमिमिमिभ्रं कले हाकहारे
साम्रवराशरण जघा वालकईकइएत्रोविभ्रम
राम्रस्सनहनुत्रक्रात्री राम्रस्मपरंपरएत्रप्या
माहायमो पामायमो. वाकप्याकारैराम्र
पराजिनेनी दद्या वाल धिराजोतिर्मय
सजस्थजप्यापाध्यायः इत्यस्यपरंपरयात्रात्मा
माहान्मयमाकूटः यदातुइजियस्यजयेः परंपरा
माहान्मयमाकूटमिनिपाठः तदाजयेः उत्कर्षैः
हुडमिनिभावेतः इंचकाररामाला सायप्या
ययैरचन्यपूर्वस्यपूर्वस्यार्धस्यहेतना तदाका

रसामालास्यादिनि परिकरोप्यत्रसयप्या विशेष
 रौयन्साहस्रैतकः परिकरस्तसः इति द्वितीया
 पाठेऽत्रारोहुरास्यचेतनधर्मस्यजयेद्यारोपराण्डु
 त्तरोनरप्रसारित्तलक्षरायां परमकाव्यापन्नत्वं व्यंग्यं
 ८ सौ इति स एतस्य कवि राजशेखरस्त्रिभुवन ख
 मपि धवलपति हस्तिनापुरीस्य गङ्गा निःसृतं
 काण्डुरागपस्य प्रतिकूलत्यर्थे सिद्धिं तत्कार्यकारि
 त्वं त्रिभुवनमपि न्यत्र व्यतिरेकः निस्कलं का इत्यत्र
 त्रच उपमातादृश्यस्य व्यतिरेकः स एव सः इति
 काव्यप्रकाशे अन्यस्य व्यतिरेको विशेषेणाति
 रेकाधिका एव व्यतिरेक इत्यर्थः विस्तरादुक्तं सन्त

५८
 ५. ५.

राजशेखरकवींद्रगेहिनी भक्तकृतिमंवातिरहरीसा
 प्रयोजयित्तमेनदिष्टति कवेभ्यामिप्रयाजको
 वे किंति चंद्रपालधारिणीहरिरांगकश्चक्रवर्तिपदलाय
 अत्र= तिमितं एतत्प्रसादकवररससौमित्रासिवांगलला
 धिपललापरिरागयनि नृणां रागादयोऽल्लवती
 तः प्रवाहः सादकललाय नृणां रागादयोऽल्लवती
 नृप्राप्तः अनेनकाप्यादयोऽल्लवती नृणां रागादयोऽल्लवती
 प्रशासाकृता उज्ज्वलि वाद्याकलायः प्रथमंफला
 किंच चंद्रसलधारसंगिहरिरांगकश्चक्रवर्तिपदलाय
 लणिमितं एतत्प्रसादकवररससौमित्रासिवांगलला
 दंपरिशोदि १२ नाभावएत्तिमरांगरवमरांगडा

स्व

क. मं.
१६

संपदिह नृदोमहाराजदेवीरांभूमिर्भूतिरा
अङ्गोअङ्गुडि शिम्भाअङ्गवशिम्भतरवद
इतिपरिक्रम्यनिष्क्रान्तो प्रस्तावना १० दी. विधि
रन्तरःवाद्याभूत्यानह यन्व्यवहाराःकथंच
न चाद्याकलायकृतं यथायप्रकाशवमि
ति ११ नाइति तन्मदं अन्तरकस्याप
संपादयावःपत्रोमहाराजदेव्याअभूमिकागृ
हीत्वाअर्प्यार्पभायचिपवानिकांतरेकति ३
तिक्रम्यनिष्क्रान्तो १० नतइति एवामन्यतमेना
यंवात्रावातिप्यसूत्रधक प्रस्तावनांत्रेतिगद्यो
ततोवक्तुप्रपंचयोदितिदशरूपकेठक्तवान् मूठ

परि

मंत्रः शुचिर्वाग्मी भक्तो जन्म विचक्षणः स्वस्वमस
 चिवस्तस्य कुपितस्त्री प्रसादकः इत्युक्ता पीठम्
 देविदं श्रेय विद्वयक उत्ति त्रिधा नन्ददां श्रोताक्रो
 डा प्रायो विद्वयकः ननः प्रविशानिरुत्ता देवी वि
 द्वयको विभवनश्च परित्वा देवैर्परित्तम्यवयो
 चिन्मयविशानि राजा कवसगन्तुवारिद
 रांदिणि वङ्गी वीर्यसिद्धिं विद्वयसन्नारं मेराजदो १
 स्वपुर्वेद्यभाषाभिर्हास्यकारी स्वकर्मकृत् इति
 विद्वयकालक्षराणामभिहितं मृगारानिलके राजा
 इति देविदक्षराणाप्यतरेदं नन्दो वध्यं स्वसन्ता
 रं मेस इति कालप्रशसा ज्ञाति इति यतः २

क. मं. विंशोष्ठे वल्लभं नदयति मयं तस्मै न यतैलादिलवे
 १० रागीर्विरचयंति ददन्ति तत्र प्यांगोपि हृष्यासकं यो
 दालामुखं कुंकुमे पितृनेवर्तते शिवायैलादरात्
 तम्यो शिशिरं विनिर्जितं लान्त्राप्तावसमात्स
 वः कूर्पासंकं चो लिङ्गं स्यान्वाद्योद्गाता
 वालालनरा अनेन तासां त्विव्यग्य वालात्
 स्यात्तुत्तेरर्थदीपकं अत्र कश्चिदपि दानात्किपवका
 ण- त्रदीपत इति दंति नोक्तं अत्र च दंति दंति शक्ति कपि
 तयदन्तं काव्य दोषो न शंकनीयः विरद्धं त्वीत्येतेषां
 धैकानुप्रासनिर्वाहिकत्वेन गुरात्वात् न ह्यन्तां
 च अनेकस्य सकृत् पूर्वशक्तिकाव्यप्रकाशे अस्या

३

र्थः अनेकव्यव्यजनस्य संकल्पदेवतासंख्येयस्य
 ऐकतुष्टांशं श्लोः विंदोद्वेवहलं सैदि निमग्नसौरो
 गंधंतेलाविलावेरागीश्वोखीरअतिर्लज्जिसा नहाअ
 गाम्भिकप्यासं जंवालाहर्षकं मग्निविद्युत्
 वदंतिठिलाअसंभारोति शिखिबलं
 यज्ञोवसंभारोति शिखिबलं
 पामेवसंभारोति शिखिबलं
 उमाःशशी दधेलापुपसिद्धासाकाराभिलीलां डपावता
 मिथ्यादेवप्यकारमुकाराकाराकाराकारव्य
 वधानेतनदददाहारात्सागतात् पदकदतिप
 दस्यदानविशेषाव्यान्तरांक्रमिनवाम्ब्यमाद

निविरहमहत्तमं जयेति जयस्वादिगंगाम् ॥ १ ॥
 ग०= मंजयचयाचंपककरागिरः लीलानिजितरावागा
 वत्त चंगति श्यो. देवी देवज्ञहंपितृमृपडिवदा
 विभ्राभविस्रं जया घातानिदतरागाशगदतुसा
 रेईसीनिचंद्रगारसमिगं गंगतिपरिहस्तसु
 तितुस्तमूममालनं ॥ २ ॥ जयपिंडसु
 रागाइपेछ ॥ १४ ॥ तैपप्येव लकः ॥ ३ ॥
 शागुअंगचंपककरागुररीयागिनिजितरावा
 देसविह्वमकूतकागरुअहरिकलिका ॥ ४ ॥
 माणिअनजसुसकावरासबांगसुंदरतरागमारो
 जमुहाम्मदेभोडुसरहिसमारंभो ॥ ५ ॥ इहठीपादी

९= वि

केली

वा.

चोलपिम्पारां करगडीकुरांगनाचिड रत्नरत्नं
 कुंतलीरांपिएसंगुफंतोरोगहंगठिमलमसिहरि
 गोसीमलावन्तिवाग्ना अन्नेवद्वितीयः ४
 हेतुत्वा इत्यनेन विप्रकर्षाभावपक्षे उपरिलोप इत्य
 नेन सलोपः लक्ष्यशाला अन्नेवद्वितीयः ४
 रमपिम्पधोमनपातः अन्नेवद्वितीयः ४
 हस्वकरात्तगत्ताशाराहृतिः द्वेर्देशतिदिशश्चस्थदो
 आदेशः अन्नेवद्वितीयः ४
 शौचवाचिम्पुत्तमभूयरां कारकत्वापको हेतुर्नोचो
 नेकविधोत्पयोनिदुडितोक्तत्वात् ४ जादमिति
 जानकुक्कुम्पकलीचमहाराष्ट्रीगंडप्रभचंपकस्तोका

क. मं.
२.

वर्तितदुग्धकलिकाप्रोत्फुलितामल्लिका मूलेश्या
मलमग्नलाग्रभ्रमरं लक्ष्यते कींशुकं पीयमातमधुपा
भ्यां ह्यभ्यामपि दिशाभागेषु लक्षाभ्यामिव मरठीति
दंष्ट्रादित्वा योएतिस्तत्तु इतिप्यः स्तोकपदमत्त
नसादृश्याप्यं मुग्धा नः संदृष्टयोरित्य
भिधानात् महाराष्ट्रीय इति शपकयेतार्ये
स्वभावतस्तद्गुलांगौरत्वात् अत्ररूपकस्वभावो
त्पत्त्येताः स्वभावोक्तिरिदिवोक्ता नान्यवस्थं पदा
जादं कुंकुमपंकलीठमरठीगंडुप्यहंचपकस्योऽग्रा
दिदुद्रमद्रकलिग्रापफुलिग्रामल्लिग्रा मूलेश्या
लमगालमाभसलं लकिवज्जएकिं प्रपिज्ञं तं तं

(c) Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

क० मं० चासुप्रपंचितपंचमंकलकवीकंठकं हरेषुकंदलित ए
 २१ कदर्पकोदंडाखंडितचंडितचंडिमानं स्निग्धवांधवं
 वसंदसापुरंध्याः विस्तारितप्रसृतिप्रमारागाभ्याम
 क्षिभ्यामधूतस्वमेदास्य रत्नचंदरानि विभ्रमेत्यादी
 निमधूतस्वमेदविशेषराशेः प्रतीतिरुद्यादीनां न
 हावम्रमिति वयोनुसारं प्रतीतिरुद्यादीनां न
 दानं अथवा यथावत्कामिनीताम्रमज्जकस्तथा
 वसंतोत्सवोपीत्यर्थः कामुकान् हि किलोक्ता कामि
 त्यगे विभ्रमसमुद्भूतमग्राभवति अर्थत उपमानं तेन
 विभक्तित्वं तदोचः एतेन स्वस्य कामुकतायां क्रो
 धः स्मितकुसुमाभरणादियान्नवात्तद्वर्जनं च स ह्येव

विमंडलं च आदिप्यकांतवचनं लपनं सखीभिर्निः
 कारणास्मिन् गतेन सविधमभ्यास इति विज्ञमस
 कंदप्यंको अंडदंडरवंडिचंडिमंसिगीवंधुवसंध ६- ६
 संधुरंधी एविसारि अण्यस्यामारो अघिणीम
 रुध्वंजहि धृष्ये धृद्वेदी ॥ तां नलास्यंतां
 ड्वंचैव धृहितं प्रामयाप ॥ सकंचरासंचय
 दूषकारं प्रचक्षते कृतिमौ रत्नामपि न्युगट्यते
 पंचमसरः कलकंठीका किला चाविन्यादौ वि
 शेषराग इव वहुव्रीहिः विस्तारितं न्यादिना विस्तारिता
 रिनाख्योदग्विचार उक्तः तदुक्तं अण्यं न विस्तृतं
 रत्नारं विस्फारितं मृदा हनमिति एते मयराति

क. मं.
२२

प्रायोवांग्यः अत्र हेतु रूपके नर्तकमित्यादौ समा
धिः अन्यधर्मस्तन्यत्र लोकासीमानुवर्तिता
सम्पगाधीयत्र ससमाधिः स्मृतोपपद्य निदडी
देवीनि ध्यायकिलविनिर्वादिनं विदिभ्याः अ
न्यमेवोक्तमित्यर्थः ग
प्याहि लंकाजोरराम
वस्याप्रमेमंदादोलिनचद्रुमलनाकर्धूरसंपर्कि
राः कैंकोलीकुलकंपितः फणिहलनातिव्यष्टनका
प्रंदुंबुवितनाभ्रपरिसितिलोवांग्यनिचेत्रानिलाः
कैंकोल्यारव्यावृक्षाः फणिहलनाः फणिरूपाल
नाः लनाविप्रोयोवा निव्यष्टनिःशेवंनिनरावाम

८=

लाराष्ट्रे निष्यदं इति प्रसिद्धं एतेन मांघादिकमुक्तं
 देवी जया किल गिरिवेदिदं वंदी हिं पञ्चदाज्ञे बहुमत
 आशिला तथाहि लंका तोरगामालि आनरति
 शोकं भुभ्वस्मासमेमंददोलिदचंदणाडुमलदाक
 धंरसंपत्तिरोगे कंकोलि लंकं पिरोगे फगिलद
 गिण्यदरादावश्चात्कं ववशिषलिलावा
 अनिचिगा गिल्ल जगद्विषयः अत्र प्रसादमाधुर्व
 सौकुमार्यार्थे व्यक्तपोडुत्तं नैयथा कंठाभरणो प्र
 सिद्धार्थपदत्वं यन्मप्रसादोभिधीयते पाष्ट्यकप
 दत्तावाक्तेन माधुर्यमिति स्मृतं अनिष्टुराक्षरप्रा
 यंसकुमारमिति स्मृतं पत्रसंहरावाक्यत्वमर्थव्य

क. म. तिंवदंतिनदिति एवमग्रेषिगुरागाद्रव्याः अत्रा।
 २३ नप्राससमाध्यर्थश्लेषाः ७ अकिञ्चेति मानंमुच्यते
 दत्तबलमज्जतिदक्षिंतरंगोत्तरांतरायादिवसानिपच
 दशवापीनस्तनस्तंभनं ^{मिथ} दक्षिणोक्ते किलमंजुसिजनदेव। ^{स्य}
 स्थपंचेषोर्दत्ताचित्रमण्डपसहस्रपञ्चाशैवसर्व
 कथा मानलक्षणांष्टुः ^स समानान्नापि।
 कायस्मिन्नीर्ययानायकश्चित्तविकारमत्यस्त्रीसं
 गदोषकसायथ्येतिनरंगोत्तरामिति नरंगितारव्यो
 दग्विकारउक्तः कलौलाइवयत्कांतिविष्टदस्तत्ररं।
 गितंतिनलक्षणां वैत्रेमधूत्सवश्चैत्रमधूत्सवः स
 र्वकथेतिनत्रकामुकरहितत्वंव्यंग्यं अत्रविप्रसंभ

अविम्व मासांमुंच घदेहवहलहजराओदिविंतरेंगुन
रंताकरांदिअहोइपचदहवापीरात्प्यरात्थंम
रां द्रुत्थंकोइलमुंजासिंजरागमिसादेअस्मपंचे
सरगाओदिरगाचेनमहूस्सवेराभुअराओआराचस

८॥ शृंगारः कोकिलयादयो विभावाः दग्धि
कारादयो भावा इत्येतादृशः शृंगारो दग्धिभिर्वा
रिणाश्च ८ विदुषकः ॥ ८॥ अक्षरामुक्तं भो
वुष्माकं मध्ये अहमेकमेव नैव प्यारयः यस्य मेव
सुरस्यश्च पुरः पंडित हेतुदोभिर्धीनिवहन्नामीत्

कालाक्षराणि वेत्ति गतिं कालाक्षरिकः पण्डितः न
होदति ननः क्रमागतं ते पाण्डित्यं आक्षस्याः पुत्रि

क. मं. भविष्यत्कुदनिनिर्लक्षरोऽविचक्षरागोद्रश्शोहं
 २४ मूर्खेयिस्तपाप्युपहस्ये एकजेऽत्रात्मनेपदपरस्मै
 पदवात्ययः घीएइनिदंस्तंतास्त अरांश्चेति अ
 न्यच्चाऽत्राः परपुत्रविदं कोकिरेटेटेटाकराले
 कोशशतत्रिंशतिभुक्तिः महत्स्यवाहस्तकंक
 विह्वकः भोऽमुहाराः अक्षरुभेक्षेका
 त्रकवरिओजस्समेससः रोपंडिअत्रुरेष्टात्थिआ
 इवहंनोआसि चेटी विहस्य नदोआ गददेआण
 एरापंडिअत्राण विह्वकः संक्रोधं आः दासी
 एघीएभविस्सकुदणिरिगलक्वणोअविअक्व
 रोईरिसोहं मुक्वो जोहएविनुअहासिज्जामि अ

लि =

रां च हे परपुत्रविदालिगिरि लोदलिं भमरटे
टेढाकरालोकोससम्प्रापहारिगिद्रुद्रसंचडिदे अ
ह्वाहृत्यकां करों किंदप्यसोरायेकिवमदि विव
राविभाव्य एवं रोदं नुरंगससिगुन्नरोगिंसकि
वाणोपुष्टिअतितावरासम्पन्नं द
रां किंदर्पशनिदृश्यते ननु मया क्वचित्क
र्तव्यमिति भावः विद्यासु शिवाकापरपुरुषलं
पदेत्यर्थः टेढाकुचेष्टावक्त्रेण टेढाकरालव्यर्थप्रला
पि एते देशीशब्दाः कोशाः शपथः तेषां शनेव
र्तने शिला मिथ्याशपथकारिणीत्यर्थः एवमि
ति एवमेतत्त नुरंगस्य शिञ्जित्वे किंसाक्षिणः पृथक्ते

क. मं. तद्वर्णयितुं बर्चः विहूः त्वं पुनः पंजरगतासारिकेव
 २५ कुरुकुराक्षणे अस्वेष्टसि नाकिमपि जानासि तन्नि
 पवपस्य अनिमग्नमीयेयविष्यामि यतः न कर्तु
 रिकाग्रार्थपुत्रस्य ७ रत्नः कुरुवरं किमर्थं दिकावि
 नाशिलापदं ककळं ७ कवित्वाश्रयणापी
 ग्यायाः अन्तायास्तवरा ७ व्यामीत्यर्थः
 राजा प्रियवयस्य नमः ७ नामस्माभिदिनिशेषः
 फलकरमिति पुष्पोत्कर्कमलकसमं वदन्ति
 ये सिंदुवारविट्यामम्वलभास्तो ये गालित्पाहिषीदधः
 विहूयन्तमंडरापंजरगदासारि अत्र कुरुकरात्र
 नाचिदुसिणाकिं पिजारोसि नापि अत्र ससस

देवीएयुरदोपठिस्सं जदोराकत्पूरिआकुगामे
 वरोवाविक्रिणीअदिरासुवरांकसवदिअंविता
 षदएकसीअदि राजा पिअवक्त्रस्सनापठसुणी
 अडु विह्वकः पठतिअल्लुकरंकलमत्तरसमंवहो
 तिजेसिंहआरविडवामहहादे जेगातिअस्स
 महिसीहहिरोगासरिछाअविअश्छायर
 रापुंजा विचत्तरागिअस्सअरजराजोगादेवआण २०
 सदत्तास्तेमुग्धविचकिअस्सप्रत्तनपुंजाः सुअओद
 नः विचकिलास्तकभेदाः मवलभाइत्यतेनखल्य
 कामकलाकोशलंअंगं एापति निजकांतारंज
 नयोग्यंतेवचन स्वबुद्धिमेवलमालहादयसीनिभा

क. मं. वः १० विह्वलकः तदुदारवचनेत्वं पठसहीति स
 २६ खिविचक्षणोऽस्मत्पुरतस्तुंगाठंकवित्वेनोत्ताना
 भवसि अतिगर्वाभवसीत्यर्थः नाइति तत्पठसां
 प्रतः प्रार्थयुत्रस्थः पुरतः संकृतं किमपिकाव्यं
 यतः तत्काव्यं यत्सभायं यत्सुवरायित्काव्यं
 पदिकायां निर्वर्तने सा ध्यायति रंजयति
 विह्वलकः ताड्यारठं अहं पठदिवी किं चित्ति
 सहि वि त्वा अकवरो अहं पुरदोत्तुंगाठंक इत्तोर
 उत्तिरौ होसिना पठसं पदं अज्जुत्तस्स पुरदोत्तु
 कंदं किंपिकवृत्तं कवृत्तं सहाएपि अदिनं सुवरा
 जं कसवदेएणिवदेदि सा चरिणी जापि अज्जदि

सोपुत्रो जौ कुलमज्जलेदि विच जेद्वीश्रायावेदि पठति १
 यः कुलमज्जलयति सर्वस्वीभिः पतिवच्यश्चायं पुत्रेति
 सो वनत्पुत्रो रायपुत्रस्येत्पुत्रं विचयद्देवीश्रायापय
 ति १ जेशति पेलंकागिरिमेखलायां सुखलिताः सं
 भोगैरिव द्यौरगी स्यादोत्पुत्रः २ रागावलीकावलने प्रा
 सादरिद्वयं नेद्वदानीमलः ३ विहिसागिनिश्वास
 संपत्तिर्गोनाजाम्भूरित्तात्र ४ अंधापिवरुलात्ता कुराप
 एरागीश्व अयं पृथोकः काष्ठातेवद्ववक्रं शीवोक्तिनि
 मिने धुमोनिश्वास संपत्तिर्विनवस्तुनि शसैश्वा
 यीः किंकिंनकुर्वन इति वस्तु व्यक्त्यन इन्द्रदासा
 विचयत्वेनीदात्तः काव्यप्रशं ५ अन्वपुत्रेता

५०
 ५१

क० मं० याव्यं जनेष्वकिंचित्करत्वात्त्रालकारव्यंजनोदाह
 २७ वरां श्रु० जेलंकागिरिमेहलाहिरेवालिदासंभोअ
 खिरां रट्टकारअलफरावर्धनकुवलीरोपताह
 रिहसरां नेएरिहंमलमल श्रु० नंविहसरागीसीसा
 ससंयक्किरागोजादा २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥
 सापुसाविम्र राजा स २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥
 चडुरनरोराउतिराक २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥ २७ ॥
 इच्छामाणिजरोद्विदा २
 मत्रहेतुत्प्रेतासमाधिविभावतः विभावतादंडिनो
 न्ता प्रसिद्धहेतुव्यावृत्तायात्किंचित्त्वाररांनरं प
 त्रस्वाभावकत्वेवाविभाव्यसाविभावतेति तत्त्यंवि

क. मं. कचुंजेवकश्चरांगपिस्सरोदि जदोणिअप्रकत्ताहं रा
 २८ जेमगारींदरिओजोविअत्त्येसोमारदेवाणी लंखस्थ
 राणीएविअ एकावली नंदिलिअमिअविअएचुलि
 आ वादिदकेसाएविअ एकावली कसुममाला
 कारागाएविअ कजुल शालावातस
 मारीजा ३ एकावली एकावली कचुलिका
 स्यविशपाद्रवकगतेपः शशापाद्रवमालती ५ कपिल
 कसुममाला कारागायाद्रवकजुल शालावातस
 सुतरंभानिरमरागीया नैवासीनभान्तीत्यर्थः
 ३ विह्वकः नवपुनः रमरागीयेष्ययेनसुंदरी
 शशुवली कनककटिस्तुत्रेद्रवत्रसरवि रचना

गोशंखाद्वचनवर्चनवाक्यमवलंबने न
 चापित्वं वरायसे अनियदः यदस्त्व चंदनवर्च
 पाः स्वतः संदरत्वेपि गोशंखपरभागात्ताभादसीद
 यं अर्थासंदरत्वेपि काव्यकोशलादकं सुकवि
 त्वं त्वय्यं सोदय्य संदरत्वं त्वं वरायसे इति
 महाश्रयाभिनिभावः ॥ १८ ॥ अथ काय
 व्याभिः सह प्रानिस्पृष्टः ॥ १९ ॥ अथ चद्रवतिर
 क्षरोपिरत्नललायानि दुःखसे अहं पुनस्तुल
 विद्वयः तद्वत्तुल्यं रमणीयं विभक्त्येरासुंद
 रासद्वावली करान्त्रकडिस्तुल्यं विभक्त्येराह
 किं विरागीमाला पदपद एकिञ्चनसर्वविदम्

हं=

३५
 ५. ५

क. मं.
२८

चोत्तोरशलाका नाराज्यस्य लिखितं लोचनं इय
 योगः कलायास्तुल्यवराभाङ्गनकोपि निरक्षर
 लङ्काद्वारपदयोस्तात्पर्यं विद्म एवमममरागत्यास्त
 ववामद्वादाराचमुधियिरन्यसुप्रात्तनामद्ययं
 गयुगलमुत्पाद्ययिष्यामि त्रिरारुपमित्यर्थः
 मन्त्रैरेति मन्त्रैश्चरः दिशवाचित्वापित
 भान्द्रजान्द्रसाग्नरश्मिः विष्णुहमसुत्र
 राफालस्तुल्यपुरुः सरत्तनामद्ययने अगस्त्य
 विनिरवडयिष्यामि कलाभिधमित्यर्थः राजा
 वयस्ममाभराकवित्तमत्त्वस्थित एयादि
 ताश्रित नदज्वेव किं नमरायने अस्माकंच ठाह

क. मं.
३.

रिंभदनं दभदकोटि सहस्रप्रभतीनामपि सुकवि
रिनि परातिगंतमिति शेषः चित्त्वं तत्र गच्छयन्
राजा वस्त्रसमाभरणकडन्नरागद्विदा एसा वि
ह्वयः सक्ताय उडुम्भं कंठामरा उम्भारण
चेडिम्भा हरिंम्भदरा एसा विह्वलप्युत्तरी
सां पीपुर्दा सुकशति चित्त्वं विह्वल सक्ता
यं परिक्लामति चित्त्वं तत्र गच्छयन् मेपठमा
सुडिम्भागदा विह्वल वलितश्रीवं तंम्भ उरात्तहि
गच्छयन् मेमादा एपठमा दत्तावलीगदा इदिस
स्ताराडलसुभम्भ उजाहिं चेडिम्भ तंम्भरागा
रासमेसमासिम्भा एदीसदि ५ ॥ ॥

मेमचमसटिकागता विद्मः नममिति त्वंपुनस्त
 जगद्यपत्रमेमातः प्रप्यमादंतावलीगता करा
 वीटिकेत्यर्थः इदं सस्मिन् इदं शस्यराजकुलस्य
 भद्रमन्त्रं यत्र चोदिकाप्राप्तरोनसहस्रमशीर्ष
 कतयाहृष्यते समशीर्षिणी प्रतिस्पृष्टा ५ मेरे
 ति मदिरापंचगव्यंचोदिकाप्राप्तरोनसहस्रमशीर्ष
 माणाकंचसमन्नाभस्तः तालियते विचइहराजकु
 लेननेकंठेभवत् पद्मपलितस्त्रलोचनः शीर्षेस
 मुप्ररुति अर्धचंद्र इत्यर्थः तेनने सखंचुरार्यता
 येनाशोकानतादोत्तमभने पादप्रहारोत्तमर्थः
 विद्मः आः इत्यादिव्याख्यातं एवमिति ९

क. मं. वंभरासित्तन्मम महाब्राह्मरास्पभारिनेनतत्त्वं
३१ लभस्वपत्न्यालानसमग्रंभोजनोजनाल्लभने ये. देशे
न्यामरेभ्यःवल्लवद्वैलिभने नत्वमपिलभस्वत्ता
नासाद्येदमित्यर्थः ॥ ३२ ॥ अहं पुनरेवंभरा
मश्रापंचगच्चैवैक ॥ ३३ ॥ अहं पुनरेवंभरा
कंचसमंभ्राह्मराणपडंजीज ॥ ३४ ॥ इहाराडलेनतेमो
उ. दुकंठद्विदंजंभभ्रावतीलोभ्राणांसीसेसमुच्चहृदि तेन रा
हं चदेमुद्वचूरीअडुजेरा असोभ्रज हृदोहलहृदि विद. ल
भ्राः दासीएयुक्तिठेठाकरालेकोससअवदणिरछा
लोदुगाएद्यंमंभारासित्तानमहमल्लवभरास्ममाणि
देरागतेनअलहसडंजंफगिरासमएसोहंजरागज

ल
 राणा दोरुई नंया परा हितो गली व इहो हृदि विच.
 अहं उरा नुरु ए चं भरांत स्मरां तुरस्स विम्रपा अल
 गास्स पा एस्स म्भं चूर इस्सं ६ ॥ तोत्त परस्येव पाद
 लग्नस्ये पादन म्भं चूर गा यिथ्यामि त्त्त परदष्टांते
 नत्त ह्यप्यप्रला पित्त म्भं चूर अस्सं चोति अन्य
 च्च उन्नरा वादा परस्सरांति अत्त उय मंग पुगल
 म्भ्याद्यत्ते पय्यामि अदे म्भारांति मित्त्यर्चाः चालि
 स्सामि निदेशी ६ अरां चोति अन्य च्च ने पवतति
 क्रमरांति क्रमरांति विवरस्सया न मंगं त्वं ड पिन्ना दो
 प्यामि न्का विन्का यं पाठः न वानि कां नर इति अ
 पटी कां उपरी प्रजि सीरा ज्ज व निक्का निरस्कारिणी

क. मं.

३२

नितल्लतां इदिसमिति इदंशं राजकुलं हरे वंछतां
यत्र दासी ब्राह्मणेन समं प्रनित्य द्वां करोति अथ
प्रभृति निजगोहिन्या वसुंधरा नाम धेयाया ब्राह्म
राया अररा अशूयवा एव गोह एव स्यास्यामि
देशी आर्यपुत्रकादृशं यत्नोत्तमवितागोष्ठी
कीदृशी नयतां जनेन साधनलक्ष्मीः ए
अरां च उत्तरासाठपुराणकुलरागम धेअं अंग
जुअलं उय्याडिअवृत्तिरसं तिह सत्रोध पारि
क्रागतिजुवतिकांतर किंचिजुअः दूरिसंराडलं
हरे वंछी अदिजदिदासी वंछते रा सन्याडिसि
किं कवा दना अजुयद्वदिति अंगोहिरा एव रुध

राशामयेष्टाएवहराणि एवलस्यसुस्तसश्चोभ
 विश्वचिद्विस्तं इति सर्वहसंमिदेवी अजउजकी
 दिसीकविंजलेराविनागोद्वीकीदिसीअरांज
 रापनविवागायसलिरालक्षी आकाशे राहुना
 इमागामिस्तंअराकोविअवअस्मोअरोसी
 अहु अहवाएसाडवामवचुचहामरकरा
 पडिसीसमदेद्रमहद्वारावामहुअहमेकोमुदोह
 म्हापामभेलुम्हेउरावमस्यरस्मजिषुध विचक्षणा
 माअसापुराअकक्षसोकरवुकाविंजलवमरुगोनि
 सलिलासिनोविअसरागुरागंटीचिरंगाठअरी
 भादि रांदसोगीअंदीसहु रामनादवलीक ९

क. मं. नि तखलुआगमिष्यामि ग्रन्थः कोपिप्रिय
 ३३ वयस्योन्विष्यतां एषाचादुष्टदासीलंवकुचाद
 पारकरागिप्रतिप्रीत्यकंदत्ताममस्थानेउपहस
 नंक्रियतां अतमेकोममावकंमथो ह्यंपुन
 र्वर्षशानंजीवतं प्रमिदत्ताममस्थानेउपहस
 योवेद्योन्विष्यतां एषाचादुष्टदासीलंवकुचाद
 न अनुनकषकंशः खलुकापिंजलवाहाराः स
 तिलीसिक्रवशरानुराग्रथिगटितरोभवानि
 मनुदशतीयदाप्रयतां ७ गायनेति गायदेव
 वरूपदेप्रारिवतामुदोलात्तवितुभ्रमवतीधुनि
 विसृदाष्टः यद्यातिखंजिननुरगरप्यादिनेशक्ते

नैवमवतिदिवसाः अतिदीर्घदीर्घाः पदैश्चरौः प्रेखि
 तास आदालनासः गाहीनिर्विना अतिदीर्घादिवसा
 आलस्याः पल्लवानीपतांकपिंजलवाहसरा इति
 धृत्यभोगप्रकृतममतिः अत्रहेत्वतिशयोक्तिपण्यायो
 गोः गाभ्रतयोवमवहूयप्रपः अत्रासदोलासविभ
 मठदोलासिरादीनि वंजिदहनगरहो
 दिदोसागिरास्यहोगातिरागा अइदीहदीहो प्रवि
 र्णयपठाक्षेपराविहूयवत्सवंहः आसमासरो ८ रा
 त्तुत्प्रेक्षाः अतिशयोक्तिपण्यायोक्तीदंडिनोक्तेवि
 वदायांविशेषस्यसुमिनिवर्त्तनी असावतिश
 योक्तिः स्यादसंकारोतमापचा अर्चामिष्टमनारव्या

गोः

रा

४
५०. ५

क. मं.
३४

पुत्राणां लब्धे वा सिद्ध्ये पत्रकाराणां तत्राख्यातं प
 यो यो मितं सुदिष्यते इति प्रविश्येति अवठीजवति
 का विहू- आसत् दीयतां इति शेषः ८ राजा किं
 नेन प्रयोजनमिशेषः भैरवानंद आगच्छति
 देवी किं प्रयोजनं विहू- सिद्धिं गच्छति विहू-
 अप्यकिं राजा प्रवेशयति विहू- निदः मेतो इति
 मंत्रोक्तं तत्रात किं मधि ध्यातं तान् च नो किं मधि गु
 रुप्रसादात् मयं विवागो महिलारमया मो मोक्षं
 सा मोक्षं लभामहेत्याः मित्रादिसत्तरागात्पतानि प्र
 योजनया मलिष्यते मित्राविराधाभासः सपथा
 दाडिनातः विरुद्धात्तापदायात्तायत्र सतर्गदर्शनं

विशेषदर्शनायेवसविरोधः स्मृतौपचाइति अवि
 राजा किंनेरा विहू भैरवाणां देवता अथदि
 देवी किं सोजो जरागवज्जरागदोच्चक्रुदसिद्धीस
 रादि अदि विहू अथद्रं राजा यवेसम्रविहूयको
 निष्क्रम्यतेनेवसहप्रदि भैरवाणंदः किंवि
 न्मदमभिनीययठनिध पत्तनोरास्यकिपि
 जारांभारां चरोगां कान्तसप्यसादो मज्जापि
 आमोमहिलंरमामोमोमहिलंरमामोमोक्वंचजा
 मोकुलमगालगां अविअ रंडाचंडादिकिबदाध
 मदारामज्जंमंसखज्जएपिज्जएअ भिक्खाभोज्जच
 मारवडंचसेज्जाकोलोधम्मोक्कस्साणोभादिरस्मो

क. मं.
३५

किंच मुक्तिं भरांति हरि वल्लभ मुहाहि देवाभाणे
रावे अपठ सोरा कडु किं आ ए एके रा केवल मु
माद दू देरा दिहो सो करवो समं सुर स्रव को लि सरार सेहिं
अति अपिच रंदा अंडा रंदा ना धर्म दितां मधं मां
संखाद्यते पीयते च किंचिदप्यं च किंचिदप्यं
को लो धर्मः कस्य तो मयः किंचेति मुक्तिं
भरांति हरि वल्लभ मुखादि देवा ध्याते न वेद पठेन
क्रतुं क्रियामिः एकेन केवल मुमादपि तेन ददो मो
नः समं सुर स्रव को लि सरार सेः हरि वल्लभ मुखाश्च ते आ
दि देवाश्चेति विग्रहः अत्र व्याप्तिरेकः ८ राजा इदं
मासन मुपदिशत भैरवानंदः किमिति किं कर्तव्यं

८
२

तेषां धितं किंचिन्मात्रं कर्तव्यमित्यर्थः राजा कालिं
 विद्विष्यये आशुर्पद्रुमिच्छामि कारणाभ्युपगम्यते अनेन
 प्रकृतार्थस्य चारुं न कारणांता मत्तमद्वेदितुं न ता
 न् मेरे दृष्टव्यमिति मापिश शिनं वस्तु धावमीरं स्ति
 भ्रामिनस्यैवैरवेर्यै न न प्रातया मियदा सूरसि
 द्वागारांगतास्तंतास्ति न मम यत्नः ध्ये
 तेनावन शसं ध्यंगो ध्यवस्मान् न ता नत्राविमर्शितदसं
 दशरूपके क्रोधेनावमृष्ट शोभनवसनाद्वापिलोमनात्
 राजा इदमासवागमुपविसदुमेरवारोदो भैरवानंदः
 उपविश्य किंकादहं राजा कालिं पिबिस ए अष्ट वि
 द्धमिच्छामि भैरवानंदः दंसे भित्तं पिसासिवां वस्तु हा

क. मं.
३६

वत्तिरां धं मे मित्तस्स विरविस्सरहंसाहद्रे आरागेभिज्ज
कवत्तरासिद्धगारांगराम७ आत्तरात्तिवैभूमिवल्लम
जंरासज्जं ताभराकिंकरिअडु रंजा वअस्सत्तएक
हिंफिअयुद्धंदिहंमहिला १० गभनिभिन्न
विजार्थः सावमपूशित्ति १० विवसायलत्तारा
मपित्तत्रेव व्यवसायः १० सुत्तिगरिते भग्दरा
किंक्रियतां रंजा वअस्सत्त वयस्स्यकिमविअर
वेदहंमहिलारत्तं विहू दयंतावित्ता रंजा कथय १०
विहू अत्त्यत्रदाक्षिरा पथेवेभंदनामनगरं तस्मि
मुमपादयुमेककन्थासत्ति तदिहानीयतां कन्था
रत्तंउत्तुष्टाकन्था ज्ञातो ज्ञामेयडुत्तुष्टंनइत्त

मभिधीयते शत्रुतात्वात् भेरः आनीयते राजा
अवतार्यन्ते हरिसांको धरिणिजले पूरिमाचंद्र
वदालहादकारिस्त्रीरत्नमानीयतममित्यर्थः दृष्टं
नालंदेभरः नापिकाकर्पूरमंजरी अहहमाच्ये २
पद्मेनमंजनशोभालोचनं अग्रालकाग्रं मुखं हता
लं विनोके शययत्वा यः पुनश्च विद्वत्
विह्वलः अस्थि तत्पदं नृणां हव्यं मंजरी मरा
अस्ते हिमएव कंकराः द्यान्तं दुर्गमिह
दुर्भेखानंदः आसीत् अदिराजा अवदत्त आहु
रिमा हरिसांको धरणिजले भेखानंदः ध्या
तंतादयति ताः अविशति दाक्षिणानां पक्षात्

३०
५५. ५

क. मं.
३७

सर्वेभ्यः कथं नि राजा अहं अहं अहं अहं
 कुंजरापोपालो अहं अहं अहं अहं अहं
 त्वां विपक्षं त्वं पद्मवत् ए दोलं जिमं विदुतां न
 स्तुं सिचं अहं अहं अहं अहं अहं १. हारावलि
 दास्यसीदं इच्छां श २. वीर्यं विदरा
 मुरा १ सिच्यं अहं अहं अहं अहं अहं
 ना अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं
 धौ अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं
 वस्त्रं अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं
 लामि अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं अहं
 अपिच एव न पदं अहं अहं अहं अहं अहं अहं

चलं नूनं नूनं स्थलं समानं चित्रे लिख्यते न कस्यापि सं
 यच्छती अन्त्येन संक्रमराति अलिने कठिवस्त्रं कडिलं
 अथत्तिकठिवस्त्रं कडिलं अथत्तिकठिवस्त्रं अथेतस्ये
 दाम्भियस्मिन्नुद्यत्तुत्तमदेव इति लः अपिशवाश्चा
 येन अन्त्येनेत्वनंतरं पठितुं चित्रलिरिवितेव कामुक
 मतसिलगतीत्यर्थः १५५. ॥ १५५ ॥ ॥ १५५ ॥ ॥ १५५ ॥
 वः सद्यप्यारसकृतिर्देवैर्न न नीयोरामः अरेरदिरिदि ॥ १५५ ॥
 यातामयो सत इति स एषा एषा भावः ॥ १५५ ॥ ॥ १५५ ॥
 मिचारिराः यौवनादयश्चालेवनगुरागविभावाः
 अभिलाषारव्याभृगारावस्था विहू. स्नातायमु
 नाभरणी ॥ १५५ ॥ ॥ १५५ ॥ ॥ १५५ ॥

३८
 ५०. ५

क. मं.
३८

सोरागारिभिर्भ्रंतीयोमंचलं सुराथराप्यत्मं
मासां चित्तिलिङ्गिदिरावन्स्यविसंजमतीमुहुर
चंकमरादोच्चलिदंकाडिलं विह्वयकः एहमतिं ज
मुक्ताहरणीचुम्भाएतन्मंगकं कारावालिनि
उल्लसडल्लासिध्याश्रयः इदं देवस्यैव भोग्यमदिष्टी २
वास्तरंगभंगस्तभायः इदं मन्कोलोसिस्ता
नोन्नतेः सोदर्यसर्वस्वमस्यादष्टिः दष्टिस्त्रतटस्थः
अन्धत्तर्ह्ववत् अत्ररूपकमुक्तं तद्यथासुधाकरे
अंगान्यमूषितान्येवप्रदोष्याद्यैर्विभूषणैः येनभू
षितवभ्दान्तिनरूपमितिवाच्यते इति मृदवंतामा
गमपुक्तं दोषागुरागुरागदोषापन्नस्युर्मृदवादि

तदिन्नितल्लक्षणां अंगप्रत्यंगकां नायाः सन्निवेशो
यथोचितः सन्निवेशस्तद्विबन्धोपस्तत्सोदयमि
नीर्यत इति सोदयलक्षणां २ नापिवा एसो इति
एकगहसजः अनेनगंभीरमधुरेणाशोभासमुदा
पेनज्ञापने एवापि एतत्सहादेवीनवर्णने अ
नारीश्चरस्यवामां यः इति लोरीक्षणात् ए
वकोपियोगिसिद्धिस्तत्सहादेविः दक्षिणतन्निमि
ला नि एतपेक्षाविरोधाभ्यवकृतं नद्यथा सङ्गमन्य
ते त्रस्तनिवृत्तिर्विरोधक्षेप्याद्येर्विघ्ननैकोतराख्यं
नापिकेनरलनारख्येवाप्यनेः एसोमहाराजो
कोद्रुमिदसक्तमत्वायुः सप्तमेसाममुदा एराआसो
नुदि सताएदसमहादेवीतत्कीअदि अद्रदगारी

क. मं.
३८

सरस्वतिविष्णुभक्त्याधिनचलिचेरीसुरागी अदि ॥
सोविज्जेसीलिहिजादिसाकनस्यविसरागे विचिंत्य
जाकिगादेचलिदकाडिलं विह्वयवत्तनिदिष्टीगंव
हुमएरुरागीसुअएनसंगककारावि
दल्लसडह्लासिप्याश्रितं इदंरसमिच्छने
इत्तरंगभंगस्तभयः इतिनामि अथधारसो
नज्जतेः सोदयसर्वस्वमस्मिन् विनादशरूपको नि
पमन्पूर्ववत् अत्ररूपवर्थायंतराकथा अन्यो
त्यामंत्रोपधेयान्येवप्रदोतजुतानीनिकमिनि
विपनाकानुसंगमिह्मिनाकरोतजुतानीमूलानु
ग्रंजंविनांनुकोभवेत् पञ्चाक्षः सहजाकारः सा

गुच्छ

रित्करांगुलि सएवविमताकः स्याद्विज्ञातामिः
 कांगुलिरिति एदाएशति एतस्याः पत्मुत्ताश्रवशां
 तरेरागतरेलानीदृशागकठाक्षछठाक्षगाधिष्ठितके
 नदत्तमितिमदलद्वोरागीसदक्षश्चविः गत्वापरिसेव
 ननुधवलितः ज्योत्स्नापुत्रापितोमुक्तानां च
 नरेरागुनेवचुरितेयः ~~विज्ञातामिः~~ विज्ञातुरे द्रोणीपदं
 नेत्रयोरन्योन्यनिर्विचिन्मस्ते ~~विज्ञातामिः~~ विज्ञातुर्दशरूपवा नि
 शोयोत्प्रेक्षाविरोधाभ्युपगम्यतिराकप्या अन्ये
 नेन्योन्यनिर्वृत्तिर्विरोधहेतुजानांशोकोकठमिति ते
 तरलोनिनरलनारवेत्ताकरोनारुडक्तमूलान्तदि
 राज विह्वलकमपवार्य प्रमुदकः वरांतरेरागतस्या

भं=

क. मं. तिववाकडखववछडाभिगंधलधिरकोअप्रप्रिअपल
 ४. होरागीसरिछछई तंकाविनससवितां धवोचिंत्य
 राहाअरांराहाविदोडेलं विहूववारेसपरेद्वीगंव
 रिदोजादोमिहएतयनाअंगककाराव
 नीमिकामिति इयाइराइरेसमीमन्यनेमि
 नि अस्माख्याः एयः इयः इसाभासो
 यः नापिकायाअसाअदियाभावान् एकस्थे
 वादुगममेदयवातिर्यणमिनः पोविनीवडुम
 तिश्चेइसाभासासिधामनइतिडत्तात्वात् अत्र
 संप्रयोगः इत्याख्याः स्यापीभावः सर्वत्रमालं
 वनंनापिकानापकाश्च योवतादिराहवनगुराः

वितासादिकावेष्टा अलंकारिणोऽपि वसंत
 सतठस्थः एते अलंकारानोद्दिष्टविभावाः पूर्व
 तादृग्विवारान् अनुभावाः शिवांचादयः सावि
 काश्चेष्टाः हर्षादयो व्याभिचारिणः चतस्रः प्रीत्या
 दयो रूपाः श्रुतिः भावः कालिको विचारः
 स्याद्दिपितालोका यः अलंकारादरादरा
 चैव चतुः प्रीतिस्तु सा अलंकारादरादरा
 तु अलंकारप्रयोगान्तरं अलंकारः यः वदुत्वाच्चमाच्यः
 ने एवं विभावादयः सप्तत्रिंशदाः ६ विह्व
 अहो नयेवास्वास्तु परस्वा मय्ये मय्ये निलि
 लिजं डिं भुम्भुया प्रीत्येनोवा इभ्यां रमय फलकवे

क. मं. शिनुपात्रिहाम्भं नेत्रहंनरुणीप्रसूदितिकि
 ४१ यमाशोयमानंनत्तपदांममापिलिरिवत्तंवा
 त्योषानक्तिने दिभाय... एषापरवत्तकंजघन
 परिसरः निवृत्तंयद... चित्रशमिवार्थः
 किर्तिऽपिलारिवत्त... रमण
 फलकं जघनपरि... परिसर
 घासपिमुनंशक्तोनीन्यथः क्षत्रशब्दतत्ताना
 दाग्विकारास्यदत्तंवांग्यं अत्ररूपलावरापसाद्
 विहः तथैव अहोतेनृजसोहा मरणमभ्रंति
 तिवलिअंदिभमुद्गीर्णोभ्रंलोवाहलिरमरा
 फलअंवेदिहुजादिदाह रोगधत्तोरुणि

(c) Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

क.मं.
४२

निर्मेगविंगस्यापिमानुषस्याणोभासमुन्मील
निमूखरोः पासोरोर्येतास्तितासामलंकारैः
शोभाभवन्ति यस्य
अदर्येत्तस्यालंकारैः का
जायन्तइत्यर्थः
अह्वा तेन अमु
लंकारवसेरासोहा
सोहासमुन्मीलार्थि
याकाव्यप्रकाशे समाप्तसोहा मकार्यकारणांत
रयोगजइति एतस्यास्तोवद्वेरोहवर्तनइतिशेषः ६
राजा लावसमिनि लावरायंतवजात्यकांचननि

भंनेत्रयोर्द्विचिह्नंकराभिधांस्वलिङ्गं कपोलफल
 कौक्षिरवंडचंद्रोपमं सापंचशरैराखंडितध
 नुर्दंडेनरदपुत्रेपेनशोभितं रासोहनप्रभृतयोविध्यं
 निभांभारगाराः विधाभूतचंद्रशकलद्वयतिभा
 विति द्विरवंडेत्यस्य नवाटिकारत्नकः
 राजा एदाएदाक वः तत्रराजराजक
 चराशिहंरोनासापुष्यः तत्रमेहिरवडिदं
 श्रीलफलग्रादोरवंधिं अत्ररूपं सापंचसरेरा
 सज्जिदधराहृदंशरारिद्वजोए नरांसोसरामो
 एवाप्यइदिरागोविभ्रंतिमंमगारा ७
 तत्पुष्पादिजिह्वुक्षयानद्रुष्टारंहनिनयेमेवमुनो

क. मं. पमाव्यज्यते अत्ररूपकोपमानिशायौ निहेतवः शोष
 ४३ रोनान्येगात्रजविकाराउपलक्षिताः मोहनेनान्येनमा
 नसाः मोहस्तस्मैकालिज्जगत्सुहृत्सुहृत्तमूर्धनंभीति
 दुःखवेगानुचिंतनेः तस्मात्तुंगकवत्तनद्वारादिदर्श
 नादयः इति ७ विशिष्टाः अहंकारः मोहय्यायांलु
 क्तस्याः शोभास्तथायः तस्मात्तुंगकवत्तनद्वारादिदर्श
 जनरंजकमित्यर्थः राउक्तुं नयवैयस्यकथयामिनाः १२
 प्रकृतं अगवांनिजागुरागारागालंकृतं कामिनीनां प्र
 द्यादयंजीपनस्तनुमिमांशानिनेषय्यलक्ष्मीः इत्यं
 धारासवगताकापि तदर्थमुद्रामन्येनासांवलपि
 विह्वलकः विह्वल्य ज्ञाणेरघ्णवाडे नृहसोडीरत्नाणां

३
नि
३

मुना

क. मं. चित्रकरः कर्तृकस्य कामिनः चित्ते विषयो निम्नपितु
 ७४ सर्वस्यापि इत्यर्थः किंभूतानि विदुः विलासः
 उच्योयेषु तानि विलासः उज्ज्वलः
 इन्द्रा इन्द्रा इन्द्रा इन्द्रा इन्द्रा इन्द्रा
 कस्मिन्नालिह इन्द्रा इन्द्रा
 राजा सविषादं कथं
 क्षोला रिक्तं मम फलं
 तं श्रुत्वा लोकाः
 सोराणां लवकुशं
 पराङ्मुखः राजा विदमभूत्तिति सा
 प्रेङ्गारमुचिः उज्ज्वलः इति

अवतीरार्गकपूरमंजरीरिक्तदोलारिक्तचमम १
 चित्तरिक्तानिचद २ तानि वि ३
 हः तद्वि ४ मातवं ५
 मसा ६
 भजिहीति मंगजय ७
 मंगपट्टिः दष्टिवलिंडु ८
 जुलाभाः इत्यवरागि ९
 कंदर्पोयियापुवजयजमनेपूरालिह १०
 त्यनेनमंजिष्टुनिवुरक्तगतिशाय ११
 द्यत्यने नवावुन १२
 रानिरूपितत्वा १३

यथा

क. मं.
७६

पथिरूपकोराच... त्रिष्टाधिककृ... संगेयुषोत्पत्ते
इन्दुरेवित्यनेनचकलंकिर्त्तव्यंसा... सापत्ति
ककुलाभाइत्यनेनककुलनिवृत्ते... साव
त्वंकतलेद्यभिव्यज्यन्ते अथवाककु
मिनिविपर्यासोपमा... कं
मंजिहीओठु. मुद्गारा...
हीदिहीवालितुलेता...
उ...
लंछित... जिशा।
एोपुरालकवृत्ति...
त्वदाननमिवोन्निद्रमरविंदमभून्निति साप्रसिद्धि

विपर्यासाद्विपर्यासोपमेव्यतइति इत्थं अस्मिन् विवचनीयाः
 रेखापदेन चाञ्चारणा यते दर्श्या
 इत्यासीति न करोक्ते
 लेखस्तथावः
 मूर्गलदयत्वं स्वाधीनप
 पमेत्प्रेक्षानुप्रासलदार
 विहः एतन्मरकतजम्बूत्रापिनाय
 तिपालयत्तुनां संध्यापिसंनिक्ति क
 संवृद्धिश्च विह्वलकियास्वक्तव्यमहत्स
 केः राजा अतिशिशिरामपिहि
 संतापदापिनी हिमानी हिमसंहतिरिति विकाराः

७७
 ५०५

क. मं. विहू. तलुत्मीसलारः क्षरांतिष्ठः तलुत्मीः
 ७९ विहू. एदंतंमरगः प्रपुंजंरहडवविहू. अस्मो
 पदुवालेडुतं. संमाविसंणिहिवला. कतः
 राजा अद्रसिसिरंदितामिरिहृत्य
 हवामि विहू. तालछ
 वअहंसिसिरोपआरस
 परिक्रम्यपरोलो
 इदेत
 अकलोका
 कांतिः पावदहंशिशिरा. यपरितोममाजी
 ति किंदरोति किंपनरेखाविचक्षरागहभोविक

दाम्नागच्छति राजा संनिहितः ॥ १ ॥
 धितोमंन्त्रिभ्यामपि ॥ २ ॥
 करचरणा ॥ ३ ॥
 त्रापिठुकामुनिविभा ॥ ४ ॥
 करः शब्दाथलंकारा ॥ ५ ॥
 त्तमभियुक्तैः कारय ॥ ६ ॥
 भावनेति अहेतुलक्षणा ॥ ७ ॥
 कार्याभावोऽहेतुति ॥ ८ ॥
 निकाव्यप्रकाशे ॥ ९ ॥
 रणां गन्धेन संशयने कपधेन वा ॥ १० ॥

क. मं.
७८

किसलम्भकरचरागाविहृत्तवलम्भकरागनि
अंकवम्भारागवि अहुरावचंप विह
तावेइअच्चरिम् विह सम्यग्विलो
कवरागसिसिरोवम्भारगहिदहस्य
तःप्रविशानिगृहीत
राग परिक्रम्य अह
त्रावस्थानंसंक
शिशि
प्रवेशनिर्देव
हनि अहोप्रियसख्याविरहदाह
वदाणोकिमेतत् विच शिशिरोपसामग्री विह क
चार

स्यकृते विच. प्रियसरव्याकृते विह. ममाप्यर्द्धेहि
 विच. किंतिमिन्नं ग्रिहहारावचय विच. किं०
 नस्तस्यकृदास्त्रं विह. सम्यग्विलो विचिंतार
 समानित्तत्तिरोवक्रारगहिदहृत्य विच. सिम
 हाराजस्यदर्शनं विह. महा
 विह. उपसदन्यविम्वक विच. शिरो
 वक्रारसामगी विह. विह. विह.
 एवदे विह. नामम विह. विह.
 विह. महाराजस्यस्केद विच. किं
 स्म विह. कपूरमंजरी एदसं विच. विच.
 सिमहाराजस्यसंसां विह. विह. विह. विह.

०६
 ५५

विच

क. मं.
७६

सिमहाराश्चस्मवर्णमंजरीएदंस
विच नाकहिंमहाराश्चो विहू नहू
पुंजेचिंदुदि विच नांमहाराएतास
वारेचिंदु नैराडहू नंमसरोजदेरि
मगीएजलंभलीहि
राजस्थकपूरमंजयाद
विहू नवचमेजम
हसिजे
तेजातेप्रीष्टवम
विहू तेजाछपतेमोमधिहूहानिगतर
देषोमवितव्यकपूरमंजया विहू देहोत विहू किंतस्या
व्याम्नादे

१५५

आदेशः विच तत्र देव्या बालनर वस्त्रपञ्चमोपिनाः
 विह कः कीनामन अहिरावचप रिरानक
 मरुतं प्रश्नास्त्रं विह सम्यग्विलो गोवाम्ना
 लिंगनदमसिसिरोवक्रारगहिदत्त्य
 नैवां देहिदाहदकं पन मपीना
 मालिंगनदर्शनादग्र शिरो
 विह नामुपसृत्य तं गच्छजंदारा
 रोक्त्रारसा मग्नि इति त्रिपत्तिना
 वारुहेसेमविद्वं विच देवी एरु वं च एरु
 जरीम्नास्त्रसदि विह किं निती
 नहि देवी एवालन हरेण निस्त्रिम्ना रोचिदा विह

क. मं.
८.

गना

कौको विच ऊरु अतिल अमर विह ना
किंतेहिं विचक्षण भारीदासादे
लम्बसो अम्रा लिंगरादंतरा चल
संतिस्तमिरागिदां नारादेहिदे
दृष्टाविकसंति उत्पल
हीनियत्र पाध्याहरेरा
वेन पूर्वका निम्न
हारी विचक्षण भारीदासादे
वविका रगछपत नारादेहिदे
कानुप्रासः ८ इति लामान इहानगेन
विह मरकार पुजान प्रियवयस्य मानीयत मालविद

पांनारितस्यापयित्वा एतत्प्रसक्तकार्योपेक्ष्यामि भो
 माइति भोभोडङ्ग मारीदासादि यस्मिन्नुचं
 इलेख्वां विष्णोर्लिंगादात्सराचल एवेव क
 स्मिन्मंजुमिरादिदांत्सरादादेहिदे दिव्या
 शयिहंतसंपांडइस्माद पि
 अवस्त्रसंस्त्राणिस्त्र विस्त्र
 एदं पञ्चकवकरइस्से मारीदासा
 भोभोडङ्गिस्त्रसंपेकवाणीस्त्र हिस्त्र
 हं राजा तथ्यकरोति ततः प्रवि
 तंमिक्पर्णमंजुगिर कलिंरावि
 तामुपसृत्य सत्कीरडुदेरएस नन्दु राजा व

५.५.

क. मं.
८१

अस्मकिंङरात् विह तमालवि
जा तथा करोति विच एसकु
समासमादिष्टं कुरुकादीनांदो
राजा वयस्याकिंङरात्तत्र विह
रित्तोज्ञानीहि विच कुरुव नव
कष्टदां कुंभस्थूलस्तन्य
कुरुससमृद्धिं विह
तुषत्रात्
ततश्चैत
त्यर्थः सर्वदा तत्रैवान्तर्गतं शक्ति
प्रेतिनजप्रश्लेषः तत्रैति विषयसम्पत्ति तथा च तदि

तत्तमालिङ्गति २

विचः शावकुरवग्रकवो कुंभयोरश्चराणि रहसवि
रुद्ररां शिवभराणि विचे एसकु मिधिलं ॥
मिदोन्मगर्दष्टं कुरवकादीनांदो वा वि
रु पंक्त्वमस्याकिं ७ रस्तान् विह
नरुणी एगाठमिवयू क
अरासरां विम्र समुत्ता ताह
लम्प्रस्मप्यहाम्रो ता
षयेयात्राष्टदान्तरात्तरागमनमन्
र्यः अनेनकसुममूमातत्रचसे समायाध
न्यते अत्रापिनेकानुप्रासरूप र्ककराअत
काराः विहू. मंयहूपमहेद्रजाएप्रनीवालोपिकर

क. मं.

८२

वक्तरसयागः ठमवगूहः स
राजा इदशोएवदोहदस्यप्रभावः
तिलकडुमः विच न्नीदनायोस्तर
संबलितयोः अस्यांपार्श्वेपंचशर
नित्यंकुर्वताः नेत्रयोः
मृगाह्यापततन्समं
इववर्तन्ति
जलसः
काममस्याः क
राधरंनित्यंसर्वदानासाप्रनित्यागव
मृगाह्यानेत्रयोः छाटीरचनाव्यापारविशेषः

विच अहसोतिलग्रदुमे कर्ष चिरं तर्जयति.
आलो सोरिति प्रहृदस्य प्रभाव लाराक
उल्लेखे दुमः विच त्रीणा योस्तार शिली
मुहधरणोः अस्यां पार्श्वे पंच शर
मेरिण वडिदाधाडी सिं
जदं हुरसिरोरोमं चिं
तिलकदुमे पतितां यन् यस्यां वेतास
सः तिलकतरुः मंजरीरांग पुनः स
कुरां शिरोयस्य सः अतएव रोमां
श्ववर्तते इत्यर्थः शिली मुखधन्या गुरवे पार्श्वे नि
त्यं कुर्वन्तोरित्यनेन कंदर्पवारा सीम्यमनयो ध्व

क. मं. जितं तेन च कर्म वि विज्ञतासंयुक्तं च कर्म ममार्ग
 ८३ या धर्मो न यो वदन्ति स्त्रियादि अनुप्रासो
 पमोत्प्रेक्षासंकरालंकारादुपेया यो
 प्यशोकशारवीविच अशोकत
 पुरेरागं द्विरागकृतं च हलौल्लु
 सं शिखासकलार स्थितं
 नगरानां गरां द
 छविः श्री मातृ तौल्लु
 छवियः जितं विद्याद्विपादनादुपेया
 कर्पूरमंजरी चान्येनोभयसावेककालमेवो
 दभवदिति द्योत्यते अत्रायीछकाहन्ति लाठावुप्रा

सोयमादयो लंकारा इत्याः विहभावयस्यस्त्वयंपन्नमात्र
 विच एसोविष्णुयेराहदस्यप्रभाव राताउव
 ति विन्दुमः विच नीदगायोस्तरा हिणा-
 वदंवि.मन्त्रिः अस्यांपार्श्वपंचशर
 सम्मलास्तवित्यवन्त्रि
 गरांजरा शिरिकर्कः
 सम्म.जं.रा.संपदं.वन्त्रि.दाहल.अद
 रासि.एत्य.किंकाररा राजा त
 भरागमिजद्रदोराकुप्यदि ३
 तंहातंदोहददानं ह्याजानासिअथागरास राजा त
 जानासि भरागमिदेवोयदिनकुप्यन्ति ३ राजा

६४
 ३५

क. मं.
८४

कोन्नरोयावस्तपः भरागेन्मुद्रि निद्रया विह
इहपद्यपिकाभिनीनांसौदय्यं द्यावातांश्ची
अधिदेवतेवविकसन्ति तथापि तः स
त्रापिव्यतिदेकोपमे राजा अजस्त
किमपि भरागमि व
पलाचिनाः इव दुह्ला
राजा एतयन्ते
विह
रासिरी आह
लक्ष्मी राजा सगिदाह
पिभरागमि वालाम्नादोन्तिकाडुहलेरायमम्रव

वलचिनौमोदारउवा. रहरहस्त. जारांति. नसि
 अत्यरागीस्तपरमोनीसोदय्यध. हस्तं विह
 रकोविदतवेविकसन्नितथापित. हस्त
 हस्तं. नीशकोयमे राजा अज्ञस्ते
 करध्वजरहस्यं विह न. विनविक
 संतिनपुनः रतिरहस्यं. विचसं
 स्पष्टेनविनापिविकसगात्तमावः. नीह
 सखसंध्याभवदुदयस्यलोकानाल. नमल
 वनंमर्द्रनिदंकुवन्मुचमगादाम. तारुसमा
 निनीमानसेः गांजिधारताह. करारात्पु
 वक्रवाकैक मित्रपान्नस्तावलवादर्शयत्तद्विनमाणाः ॐ

शक. मं. यद्वत्तारंगपिंगः इति नामित्वा भावाः यमादयः राज्ञः कि
 ८५ सान्निहितसंघ्यतसमयावतन वी ममि
 व्यामितावाधिकाः संघतः विनयता
 श्री इति श्रीमद्विद्वद्वंदिता राव
 वैतालिकः सुदासना मन्त्रि
 दिंसहकाशलवरा मन्त्रि
 भावः सत्त्वः मन्त्रि
 द्वारतः मन्त्रि
 जादोः मन्त्रि
 स्त्रापिंगो राजा सारंगहृत्ते मन्त्रि
 विद्वः सत्त्वकालिकाधिदावंदीहि कर्षू सारंग

द्व्यलिंगयज्ञः

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

अर्कवसोगमिसंदावविश्रालेसंवतो म्पि एवंकी
रइ इतिपरिक्लृप्तमिति यथा यथा ॥ ५
प्रकारः ॥ १ ॥ विकारः संवतः वि
इतिप्रमीमदिवद्वद्वदितासवि
स्थितः ॥ २ ॥ ॥ ३ ॥ ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ८ ॥ ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥
विकाररागानस्याला
सुदेवविशचित्तेकर्ण
यंजवानिकान्तरसम
चं हेरक्रियतांपंकस्यकलिका
त्युज्वलेनापिकंचित्तेनगर
पि लावरायस्य ॥ १ ॥ ॥ २ ॥ ॥ ३ ॥ ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ८ ॥ ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥
प्रत्यग्रपरिकेसरस्यकुसुमान्तरः विकारराग ॥

क. मी. स्यालं वरायस्येति संबन्धः अभावेऽपि न गते पल.
 ८६ तारामुक्तवृद्धेः प्रोतेयेद्यपुरातनं विदुषां विदुषां
 ततः प्रविशति शिखरविद्वयकं विदुषां विदुषां
 धाय हरेकिज्जुदु. ये स्यादता रावि
 द्वाभ्रकिंठतत्तेरागकि
 जन्नेरावि लावरासं
 त्साति
 रोहि
 रलाट्टिचत्तारामम
 अन्व रहसवालिभ्रकंठीनीभ्रदिवा
 पहाणि विदुषां मारासंसेपविदुषा १

मो=

काव्यदर्शोपि प्रतिवेद्योत्तिहातेपः सति अपि च
 मरकतमणिजुष्यधपुस्तनि रकवत्तता
 ह्रीमालम्पितराजविह्वकं विह्वलमाह
 विह्वलस्थेष्टिददः चेष्टादता विह्वल
 तरेवममरेतेनतेनके ममम्रा
 पिरूपकोव्युत्त १ विह्वलमाहि
 तश्वकिमुपिकुरकुरह अधज
 यस्यस्यप्रोदष्टः मातोपरिदयिमाहा
 ययत्तप्रियवयसतोस्मिन्समनुसं
 स्वप्नेमागदिल्लप्रयवदिः राजा
 दितमताहस्तातरसस्थिता तंत्वाभुकनमया

क. मं.

८७

दाः

पिभृदिनि धृता सेगति संभ्रमं पा
गन्तया सहसा गमि विहृ तन
वत मोक्त्रस्मृतिः अहं च वि
विहृ मोक्त्रस्मृतिः अहं च वि
कुरु कुरु व्यतोक्तिः
अदिदुमराहसं धामि
राजा जारोपक
जाग मित
संदिता तावत्
हंचलं तमोत्रागदच
गिदात्रमे विहृ स्वगती भोडु एवदाव प्रकाय

राजतत्त्विक

॥ शं भोक्त्रस्मै. अज्ज. मएवि. सिनिरा. श्री. गंका
 जा सप्रत्याशं विह्वयकं वि. रकवः
 अं विह्वयकं विह्वयकं विह्वयकं विह्वयकं
 ने. सुतीहि. विह्वयकं विह्वयकं विह्वयकं
 गंगाए पकवालिद. विह्वयकं विह्वयकं
 ह तदोसरम् सम. विह्वयकं विह्वयकं
 ताकीदशः स्वप्नः विह्वयकं विह्वयकं
 सुप्तास्मि नद्रिपि. विह्वयकं विह्वयकं
 गंगायाः प्रदालितोस्मि. विह्वयकं विह्वयकं
 ह ततः शरत्समयवर्षिमादि. विह्वयकं विह्वयकं
 राणा आश्रयं तत्ताश्चित्रातिदत्तगतिभगवत्तिमा २

अहिच्छंपीदोहि २

क. मं.

८८

तंडितावपरिनिदीसंवधः अनापो नानामेवः अहं
तद्गर्भास्थितोगच्छति येद्यपुरनने न चला
विदुभिर्वर्धितुं प्रवृत्ता विद्वद्यक विन
क्तानामधेयाभिः जायन्तादता एव
मपीतः तासांचदश
राजा अष्टरिम् वि
भस्मवद् मलं
महामह
जा तदो विद्वत्तदात्
पुनो. अहं च रमणा अरं कर्त्ता हि
हिजलाहितो समुष्फस्त्रि जलविदुहि सम. पीदो.

तारां च दसमासप्यमाराणे मुक्ता हस्तः
 तन्मे संविदो राज्ञा वधे पुरजने विदुः
 सति सुखं विदुः सुखं विदुः सुखं विदुः
 सुवत्सलं शिखरं लज्जितं पद्मादत्ता विदुः
 मुक्तिमन्तरां सारां मुक्तिमन्तरां सारां
 मुक्ता हस्तः शिखरं लज्जितं पद्मादत्ता विदुः
 गर्भे स्थितः विदुः तन्मे संविदो राज्ञा वधे पुरजने विदुः
 चनां बुविदुर्जिते वं लोचनः सुवत्सलं शिखरं लज्जितं पद्मादत्ता विदुः
 ध्यमुज्ज्वलं क्रमराप प्राप्नोत वमो विदुः
 तत्सोदमात्मा मत्ता सां मुक्ती नं विदुः
 फलत्वेन भरागमि ३ तन्मे व्यरिरांतिकाले समुद्रा

सतीएं

क. मं.

क. मं. ८८
इ. नोतिज्याइ ममदि. इ. सी. वेअएण
तपपत्त राजा तदो विह तदोनेएअ

दाकर्षिनास्ताः अकयः दानिः ॥ १ ॥ यष्टिमु
नाफलगतः स्थानः क्रीनश्चैको ॥ २ ॥ सुव।
रालिदंदत्वा राजाहोविचित्रन ॥ ३ ॥ नन
स्तनः विहू नेताप्यानीयवेद्यकार ॥ ४ ॥ मो।
कि कानिममापिईव ॥ ५ ॥ मुता
तदोपरिरागदिकाले ॥ ६ ॥ किती
मो. दरिदाओ. ॥ ७ ॥ वा।
इदोपि ॥ ८ ॥ गरं
विकर ॥ ९ ॥ गस्ति
तदोविहू नदोनेराओमु ॥ १० ॥ साओस
दाए. दसमासएरा ॥ ११ ॥ एक्केक्के
एक्कावलीगंविकमेराउत्त्या

सासंविदा. कौडिलवरा मला गं न च विद
 तं करं डिआए कृ... य ७२२... पंवाला
 हिवस. त्तिर... विहूयक वि...
 मु... अहि... पनादता वि...
 एडनेन एकेकतया द... क्रमे
 रागुं किनासा संस्थि...
 रंडिकाया कत्वा सागर दत्ताताम...
 च... धीपस्य श्रीवज्र... पुधस्य न...
 तत्र सावित्री मातायाः स्वमो...
 स्थूलस्तनतुंग... कावलीनि...
 दत्तादपिनायाः कठोरज्यनिविंदग्धाः समसंगमो

४
 तद्वा
 ग=
 रा=
 स

क. सं.

ट.

इ

कंठदानाच्चैकादलीस्तनसंदंशने
अकिम्प्रशति आचि तभोत्तश्चैको
रोरात्रिमध्यकुडमगरप्रहारवित्रन
धुवनपरिरंभेतिभर्योत्रंगपीतरुकारं
त्पीडितोहंविबुधैः र
मसत्यंदष्टममानुसंद
विह. तमेअंददृशागे
तेहचमारा
निष्टेआसम
लिदजोराहारिभररं
तासमंमीलिदारां एाहुवशा-परिरेभारिभ

वाररात्तावाभिंप्रायः तनु

रुतंगपीरात्पराकलसरीवेसापीदियोमंविबुद्धो
 सङ्गाकिंचिद्विहस्यतिभोऽपुनः अमेरा
 सच्चतंदिदंममप्रहारप्रहारवेन्न
 समस्त अगिरिगंगपीनरुकारं
 भद्रदुःकुरोः कबुहोः
 अम्बाबालरंडाविरहितं
 अयारागमंविडुंवेदि
 स्तुतः स्वप्नोदष्टइतिभावः भद्रं
 नौग्राह्यरोगवितीहृदयावा
 मनोरप्यमोदकेरत्मानंविमनोऽ
 पुक्तो अवितीहृदयापुरुषससगममलारंवेचिता

प्या-

वेम्मे किन्नि कप्पूरमंजरिं सव्वगविहया अलो
 अरोगोपिअतोविहया अरप्रहार विन्न
 हीअमारा तलोचनः अंगपीतरुकारे
 रिअडादकस्स गाप्र
 ररागामेदिस्स अं चंगत्त
 तां हिज्जा एपि सुया लोकि
 काररां किं तु तस्वभा
 यत्विषयां क्रियते
 ते किमिदं स्यात्
 दायां तन्निवत्त
 अत्राप्यर्थात्

तस्स पुच्छा भवित्ते
 मोटे वीसादे पुरा
 सा नुप्रसादय द विह माकिं

क. मं.
८२

पुनरेतत्प्रेमप्रेमरेतन्निगमं प्रियं यो यमिति
तस्यमिषुनस्पर्शरूपरसप्रधारविन्नन
प्रेमेतिविदग्धात्मनो गंधान्तरकार
जस्मिन्निन्यास्मिन्
आत्मनः सरलत्वमेव
प्रवाहः शृंगारवर्द्धनम्
मिषात्रिकल्पवृद्ध
स्मान्नेकसुरवेष्ट
लत्वसरलभावस्य पुच्छो मिवारि
विह भो किं पुराणं दंष्ट्रं देवीपदे परमि
रोगाभिलिखो मिहुरास्समन्तर इत्थासरा परूढे

सोहंगंठिपेभंति ॥ इहलाभरांति विह कीदिसोसो
 राजा जसिंविमप्यनना ॥ सुंकी ॥ जारागच्च
 मिसरलन ॥ धीभारप्रहार ॥ इत्रन ॥
 प्यमभेसिगार ॥ समंगपीनरुकार ॥
 कहविकसालकरवी ॥
 होयत्रपुनः कीदकप्रं ॥
 दतः सारोपत्र ॥ अत्रा ॥
 काराऊत्थाः विह ॥
 जारागिति यको ॥
 लुंठितमतसोः ॥ एदपभालन ॥ राजा ॥
 प्रसारः तयोः ॥ मिहगासममकार ॥ इसा ॥
 तिलवुरपिसा ॥ तभावा स्वभाव

क. मं.
६३

नैयसंन्यः संन्यस्तं नैयसंन्यः
लुठितमित्यते नैयसंन्यः
पिच अंतर्निविष्टं नैयसंन्यः
मदनमंडितमंत्रमैम नैयसंन्यः
नीमः सुवकुलमदनमैम नैयसंन्यः
राजा जारांसहमपद्य नैयसंन्यः
असारागारापद्य नैयसंन्यः
अराजिना गवैरनैयसंन्यः
अमि. संजारादि नैयसंन्यः
जश्वित्तगदंयेमं. अरापुरममुप्यादा नैयसंन्यः
डादि. मंडराण्डंवरविडंवरानैयसंन्यः
राजा वक्रस्स. स

क. मं. मीत्रमपि विप्रोक्तं न स होति यदि क्रियते
 ८४ कौयिभावः मयि न भवति न भोऽप्येव
 किं गच्छेत्तदा विप्रोक्तं प्रहारः प्रहारः
 एतत्किं गच्छेत्तदा विप्रोक्तं प्रहारः प्रहारः
 हिंसां लंभि. एतत्किं गच्छेत्तदा विप्रोक्तं प्रहारः प्रहारः
 संयुक्तं मयि न भवति न भोऽप्येव
 मी. जरागोहिणी
 लो. मयि न भवति न भोऽप्येव
 विमंशो मयि न भवति न भोऽप्येव
 हि अविमंशो मयि न भवति न भोऽप्येव
 मयि न भवति न भोऽप्येव

तं किं पित्रस्स मिह भूवल्लेखिभिर्न गण्यते
 इह पित्रा इरास्सोप-तभो श्वेको
 अन्यत्र त्रिंशद्विंशतिप्रहारैश्च
 स्तनेः किमुन्नतगो-पत्रंगपीतस्कारे
 निमित्तं येनांगनाद्विद्य-तिशेवं
 विद्मः एवं न विदं किं पु-
 स्यप्रमत्तो ज्ञेयस्तस्मिन् पीतारु-
 द्रैर्न प्रमत्तो ज्ञेयमंगापिकामिति शेषः
 ज्ञेयप्रपिभिन्नतमः तारुण्यशयत-
 एतस्मिन्निति किं शयशयस्यैव वि-
 पिएतादशोत्कचं चैव पीत्यर्थः निदानां भिन्नक्रमो

क. मं.
ट ५

[illegible]

(c) Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

क. मं.
८६

विधानेद्येवामान्न अथवायं विधीयः
वलिषुजयन्तिनिभाभ्यांवान्कां
तिरेकोद्यन्ते पितृवृत्तिषुतएव
हमभ्दावेतान्वयः नन्योपेयोवलि
नीत्येतदुवित्तमेव
लावरापपूरांश्चवरा
लाजतत्रिवलिव
रोनित्तं
रेववातामदत्तं
राशीलेरेषयोस्ते सहाता सात्तु
शिशिरोपचारेणानलिनीवकामंक्ताम्यामि शि

(c) Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

क. मं.

८९

चावितवेविंविपिपिसकंदलीवि
वयस्यमिवआतिताः किरतिगालह
करनिर्गतंज्वलतिपित्रधाराजलनचंद
निदेहदांचमे तालहृत्तानिलम्रात्सतो
शिरिवनमिवकिरति
स्येनभृत्तो करोगोपीय
पेत्सतेचुनचरौल
उःस्म
पराभा
ग्रंथिपणि
विदः सुदंपिअवस्सेरा. भरिआकस्संजली. येउ

मं

सगंश्सेरा. ताकि. अंजुविनुवेकवीग्वदि चरा
 वृम्मेरा. किलंतीमुरायवि. मकीड
 सहेरा. ध्व. यत. पवि. तु. ति. सु. त. एव
 छम. इ. से. अ. स. ग. : न. त्यो. पि. यो. व. लि.
 ली. ग. दि. व. स. के. दो. रि.
 ना. स. च्चे. दे. सि. वि. रि.
 ड. मि. न्ना. ड. म. म. र. म. पि. ड. म्मा.
 ह. रा. स्मि. पंच. म. ड. म. र. रि. छे. ली. : प. स्ति.
 वा. हा. मं. थ. रि. ड. म. रा. सा. स. प. स. र.
 पु. रा. रा. व. भ. गो. स्. ख. दि. को. क्का. ट. ड.
 तः. त. त. वि. शो. रा. ना. पि. का. क्क. रा. मं. कि. च्च. ना. पि. का.

क. म.
८८

स्वगतः ससराः अस्मो किरणः
हिम्रो इरागेः मिमाह रिसंको
नसत्यस्वप्रतवत्पत्रं एहिप्रविश
मदनं धनपत्ताकः प्रवृत्तताकन
कारः स्तोकी त्रिबन्तः
निष्वासप्रसराः लम
मेः इति स्वेदं ए
हरियाः
मिनामः
रुष्टेनेति पाठः असत्यनत्यकारः
दिस्तुत्या रायराहतेनत्यर्थः अथवानाकारप्रभृषः

किंलुष्टेनकुङ्केननीलकंठेनपुनः शरीरसत्त्वाद्यपुन
 दीदेनाधिवातरपीडमाहारस्यको
 मनोभस्वप्रत्सन्निपन्न एहिप्रविश
 किंक्लृष्टुयारिफलप्रवृत्तताकनव
 मणोहरो. किंवादि
 रांसज्जरोजरांसंभ
 ए. इदंइदमालंमं किंवागमा
 गृहीत्वा. भोदि. मिदमालंसं
 कालज्ञाने करं. सा सहिक्पूरमं
 इदिस. एवित्रससगो. लोअरा
 नयनयोः सज्जुंतेवतंसंभावयतिमय इदमिदमाल

एतो=

४

पसीदडु.

क. मं. मिवयप्रयाभि. म. मोइति भोः रिजालंसं
टट पन्नं कुरु सखि मे परमंजरिग्रभु मिवय
भन्नीरं राजा उत्तिरोत्ति उत्तयाय गुरंमा
मृगांकमुखिभन्ने मध्यमं नेवेदय र्जना
लोचनयोर्मदनः प्रसूति रिजालंसं
रितानोहरिद्राडज्वल वा रिजालंसं
व= नि तेसकुण्ठाकुसुमे रिजालंसं
हरिणा रिजालंसं
लिलसि तमवातम रिजालंसं
चपांचले रिजालंसं
नेनवस्वपह रिजालंसं
चनविचरि रिजालंसं
मचल्लो लोद्यान

अवित्र जाएपुरोहरदिरागोहरिआललसी. रोगा
 णिअं. रा. कराअं. नाहंरिस्वका.
 कुसुमेखंभित्तियेपत्रं एहिप्रविश
 तुअंतिदह्वा विह्वल प्रवृत्तताकनव
 सिन्नगतासं हृदा. रा.
 मंसिचअंचलेराव
 हाकधंवरिलवलरागिवजु
 काशं भोजंधराशिदंपर्यंदे
 सरुंगामुहेरा. धमडुजरां
 नाटयंति राजसकृत्पूरमंजरीकरे
 विदपाणिमत्तेनूदेसिसंचरराववराभवेत्ता

क. मं.

१०

चिरात्प्रकल एतद्वली मीडुकेदि रास्मिह
हगा स्पर्शसिम्भमिनीदेः ५
गद्यमः भोम्भं विहारन्त्यंवाति न मः ॥
संरगामुदेनममह चानं रानां मः ॥
ममहस्तस्थितपाणिमि ॥
पञ्चिराभव यच्चिल ॥
गस्वेदुर्भगा ५ जे ॥
टकायो ॥
दिया ॥
पचारेदिरजन्यरोमाचति ॥
सुखतिवंधनोभवतुदेवस्यचंद्रोद्योतः भूगोलति

मिरानुबंधमालिनेभूमीरुहइस्वितेसंजादावभू॥
 र्जपिंजरमुखीज्योत्स्नाभिर्नादरेः ॥ ५ ॥
 जे.रावत्तमभूजिहारनृत्यंवाति ॥
 हलान् कसरा संज्ञानं रातांमय
 तेहवत्तेः महोहसंगति
 इहणिचंधरोगो होइ ॥
 लेतिमिरारावंधमालि
 संजादा.साव.रुपिंजरमुखीज्यो
 दिसा.मुंचनं.चुक्रंदकेभारसि
 कारेकरे.चंदेभ.कखकल्लकूमरे
 पुराविंवत्तारोगप्रविश्र ॥ ६ ॥
 वि०

क. मं.
१०१

सरशीशोभादुरागशङ्करान् चंद्रकलाक्र
मेराचगन्तः मेराविंवत्तं ति
स्तेनमलितेभूमीरुद्रवचं
यथावृत्तमात्रमलीलमीदृजेत
गोलोस्थितेसत्तीन्
यत्रमेरातिक्ला
करामकुंडलभवनमं
कुंकुमचंद्रनंदश
मोहनंमकर
लीनभस्तलेपुजीम
भूवरांतरवेचित्रमस्याभिव्यज्यत प्रकृक्

ममित्पनेनचनवोङ्कनायास्तस्याः पपीतत्वं
 न्यते अचंद्नमित्पनेनचचंद्नमित्पनेनच
 ताद्योत्पनेनचचंद्नमित्पनेनचचंद्नमित्पनेनच
 उनांनरेलेमात्रमिति विह. भोकांचवचंदे
 रावपिप्पितेसनीन्तलक्ष्मीः तत्संप्रतंमाति
 कचचंद्मरागेतिरः वसनेति दत्तमानागुरुधूप
 वर्तिवसत्तंकादीयमं वृदीपोज्वलाः प्रदाल्पमा
 ताविचित्रमोनीकालेन विह. सातपारावताः
 अकांकरामेनं डलंभुङ्गु डलीमंडुरा. न
 कंक्रममचंदपुं दसदिस्. हंमंडुलं असो।
 सराममोहुरि. मअरलंछरास्साडहं. मिसे

क. मं. ककिरगावली. रुद्रलामिपुंजिजु इ विदु. भो
 १२ कंचराचंडेरा. रूपादा. चंद्ररुद्रलक्ष्मी ता. संघ
 दंभाणिक्कचंडेरावसरेमदीद्वयार्थद्वितीयः।
 उक्ततागुरुधूम्रवद्विद्वत्पुत्रा. दनुंतदीडजुला.
 धा इ. मरुतिचित्तमे. रुद्रलदा. मुचंतपादाकम्प्रा
 सजि. मकुंडलमधु. केलिसम्प्रा. जंपतद्रुद्रस
 आ. से. रुद्रनंदश. माराणिजरागावदंतिसे
 जहरा. उ. रुद्रलक्ष्मी. रुद्रलक्ष्मी. रुद्रलक्ष्मी.
 सज्जीक्रिय. नोरसज्जीम. रुद्रलक्ष्मी. रुद्रलक्ष्मी.
 ताः शय्य. रुद्रसंगवलन्मा. रुद्रलक्ष्मी. रुद्रलक्ष्मी.
 गृहाः दत्तमानाः. रुद्रगुरुधूपवर्तपरवकलिमा

पेयुते यद्वा दत्तमानेत्यादि उज्ज्वला पुन्यं तमेकं प
 दं तदाशोभाति ^{दा. रं} ददमाना गुरु दूपाश्च ते
 वर्त्तिकलि जलधरे वसान दीपो ज्वलाश्चेत्यर्थः
 अथवा च ननेषु घट्टे धूपयुक्तवर्त्तिकलिकाभि
 रेव दीपा रोहंसः ^{ज्वला} इत्यर्थः तदाशोभाधिकं
 व्यज्यते ^उ अपि च किं दत्तः कर्पूरप्रचुराणि वदि
 शासंदरीराणां मुखेषु ^{मुष्माणां} उज्ज्वला किरंतः
 भुवतजनमगो ^{दत्तचंद} तिजंकंदर्पकं
 दन्निभुवतजनजिपलववलिमाकुर्वन्तः संपन्ना एषां
 कयादाः सरला तधरोन्मुक्तधारानुकाराः दिशा
 सन्दरीराणां दिगः ^{आतां} अस्तेषु वदनेषु ^{संज्ञा} सांको

क. मं.

१-३

मलां ज्योत्स्नां दीर्घां किरंत इति संबंधः तादृशं
लेकी दशाद्वयं धाते अन्यद्वयकपूररपुरां द।
दत्तस्वेति विप्रिषेवे शिवा दत्तसंबंधः दिशां लं
अविम्रा देतां कपूररपुरां नैव दिसा लंद
रीरां स्फे सं. लरां तां हं किरंता. भुआ एजण
मराणामिआं पुरां कंदप्यकंद. तिहुआण
कलरा राजा आ. मरां ता. जआ. एरां कपा
आ. सतं रसं. मुक्क धाराणुकारा विह
दरीराग मिणी सदा आ. नो धाते अन्यकप्यापूर
पुरपुराणमिवो नै उयमाने निष्ठनला छे नै म्पा मिं वि
नातिराकां दत्तात्तापजे. निष्ठवनजनमिति वि

त्रैव

नाकामं कस्यापि स्टुते भावान् पल्लवपंशुत्यने
 नकामिनां काष्ठादिनां जन्मकैर्नामिंदुकरेष्टुमि
 व्यतर्कि जितधरावस्तुत धारासाम्यनमच्चाद्यप्र१
 निहतचंचननेयुद्योदिति ८ दिसेति दिग्वध्वजं सः
 नमः सारोहंसः श्रीमानधवलिमान्निशयोद्योत्य
 ने शिङ्खुवरोनि दिग्धुवनकंदः वर्तनेचंद्रः ससे
 नि शशावरराचिनां गच्छिमात्रिणीमानविध्वंसक
 नवचंपककोकमदनेति लि प्रचंडः पित्रसही
 निप्रियसरिविनामकृतं कं प्रचनं महाराजस्य ७
 रत्नः पठिष्यामि मंडलशशि मंडलेशशशारस्यंगी
 दिस-वहुतंसी गहसरहंसी शिङ्खुआकाकंदो

क. मं.
१०४

पद्मदुचंदो गिरं. ससहरइन्द्र. मरदो. माणि
गिमाणावरकं. रावचंपद्मकोअंडो. मन्त्रा
राजजम्बुवन्तं कर्पूर. सुतीप्रति पिम्पसा
हि. तए. वक्त्रं. चंद्रं. वदमीदिपं. हारा अस्सपर
दोपविस्सं कर्पूर. अण्डो. करं पठतिमंडलसा
सहरस्स. गोरए. दत्तं पजरविलासचोरए मादि
लंछरागिम्भो. ५. अम्भो. केलिकोइलत्तलंधरं
तम्भो राजा. अ. कर्पूरमंजरीए. अहिराव.
अस्यंदं. अ. विचिन्नदो. रमणीम्भोस
दो. रत्नाणीसदो. नोपति.
रेदंतपंजरविलासगोचरे तिष्ठन्तलाछन्मृगः स्फ

रत्नां छनः केलिको किल तुलां चरत राजा मृगेश इति
 अहो कर्पूरमंजरीया विद्युत्पाद्यदंष्ट्रानि मुक्तिवैचित्र्यं
 रमणीय इव पतः कर्पूर्यंदः तां कर्पूरमंजरी प्रति ६
 माकरि वक्रं दंष्ट्रं पथमपि वदनेनावेभ्रमभवत्ति
 तितव विस्सं कर्पूरं छन छलमयः स्फुरन् पश्य विं
 वलयेति जैकृतः दंतं शंगिपदिरज्यते मुखं कोमलं
 लांगिघटिकारसेन तं क्षीरनेपलः कपोलकृतं
 तलभते शाशितं विडुवः कर्पूरमंजरी केति मुक्तं शं ५
 कहरिणा कर्तुं च संदरी नदं सरन हिंडु से भमति
 गौरगंड परिपंडुत्वं पश्य दत्तमतेन मुखेन तव
 अनेन संदरी मुखेन तेन भ्यं गौरगंड परिपांडुत्वं ६

क. मं.
१.५

माकहं पिव गन्धरो रागविभ्रमो. होड. इति तुह
रागाभिन्तरा लंछराद्यु नमसी विसे सञ्जो. पे
छविं वफल एताए कने रु निप्र पंडर गिज इर
जुए सहं. कोमल गो. रुमी द्यु. सेरानि दिजु
एडरा कबोल कय रु नाल हजु. सतिरा गो विडं
वाणं स्मं. गतिशु. दं. कं संक हरिरां क किंत्तुं.
संदरी राग मिञ्जो. उ. डसे गोरगंड परि पंडर नरां.
पेछदि राजा रु. उहेराने नेपथ्ये महा न्का
लकलः सा. रु. केन राजा कि उराएस
कोलाहलो कर्षुः समो धुसं
तं इति त्वमेव पश्येत्पत्रवाक्यार्थः कर्म्मनां दशा

दो=

(c) Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

क. मं. मन्त्रल्लसौविदल्लनामेवकलकलः नामसिति
 १६ तन्मां प्रेषयन्तु हाराजः येनाहमनेनैव सरंगात्
 रवेन प्रविश्यरत्नगृहिगच्छामि यद्देवी महाराजेन
 पित्रसहि एदमगा मित्रा अथ कुरं निः
 क्रमप्रविशान्तिस्तेऽपि मित्रवस्ते एव चण
 केदस्मिन् गार्हपत्ये कुरं विप्रसहि भदारम्भस
 वंचरागामिन्मोऽहसंगमं जाणिमि अथ
 दिदेवी राजा मम किरातवरिसधसौ
 विदल्लारम्भसो कष्टं नामं ये स दुमहा
 एम्भो जे एम अहमि मी एति स्तुति आडवारे
 राजेव पविस्मिन् रच्छावरं गच्छामि जहद्वारं

देवीः

महाराण्यासहसंगमं राजारण्य दि इति निष्क्रा
ताः सर्वे नृत्तगीहाराः केनिरं १
सहसंगमं नृत्तगीहारा इति श्रीमद्विहङ्गद्वन्द्विता
रविन्दसुन्दरपदहंसे प्रणिमपराः प्रकरप्रखर
प्रभाकरकरप्रभेनेमप्रभाकरभदात्मजवा
सुदेवाधिरचित्तेहोदोमंजरीप्रकाशो नृत्तगीयंपव
निकांतं समागमिभयाय १ राजा अहोगाठतरे
शीव्यः प्रवला वननः नन्वप्यं नृत्तगीहारा
कसमशारेकसं चराराण्यदिनीयंतप्यापि दुस्स
हमिनिमन्त्ये नृत्तगीहारापिकरातिशयकासः तथा
वजनेन प्रियेससुविप्रलंभ इति एकेनता

क. सं.
१७

वन्मदनं धनीयाः अन्येनावधौषणीयाः
 अस्मादशः नर्जनो न कामस्य वध्यो न जाय
 तनः प्रविशः भराजा विदूषकश्च राजा
 होणाच्छरो. गिसो. पवलो. पधरगो. ना. कथं
 राणु सुहिद्वो. दे. रहकुसमसुरेवृगो अरा
 रां. इहमुहश्चो. दे. वसंहंतीमणो जरठरवि।।
 करालिदो अक. तहस्र. जगोरा. पिएण
 विष्यलंत्रो कि. देदाव. मम्मह. हणारिण
 जा. अ. गे. जग. अणारिसडण
 राणो. रा. कामस. हणारिण. दे.
 साणजो. नेपथ्येवकः नाकिंयुवदु. दे.

लप्यादिमृच्छिन्ना विमलः सीसंकर इत्यं स
विहस्य वमसस्कारजित्वा वरासघुदचारिणा
केविं. मंनजागृहभाणिदंविदू सत्रोद्यं १
शुकः उंदरपददंभागातेमूलोत्पादिनचूलिकंशी
मर्काकरकराग्रस्थानि वयस्यलीलावनसदृष्टं
चारिणिकलि. देवकिंभासितं १ आशति आः
दास्याः पुत्रमूलं वारायोग्योसि नेपप्ये स
र्धमिति सर्वयुग्मादशेभ्यः संभाव्यते यदिना
भवेतिममपयः बल्यः राजा कथंउदीनइव
णिसेति मित्राः सख्यवविस्तराः नप्यादिनेषु
वृद्धता शशीकभुनेरपंडनंनप्याचचंडविवोरवि

क. म. निदाच्चदिवसेषु विस्फुरतियस्य एकः क्रमः क
 १०८ चानसविधिस्ततः शिशिरवाभिः खंडात्ते शि
 आः दासी एतेन भुसुल्लजो गति नेपथ्ये
 सद्यंतुल्यारिमादितो संभाविम्रदि नदि म
 हं म्य होति वलीओ राजा विलोक्य
 कहं शहं गतेति यदि विद्वयकप्रति शिप्ता
 तलित्ति हस्यो ड दितेसुवदृत्तगा ससीलह
 दिखंडे क म डविंवो रद्रे एप्पाहदिकसेषु
 विपुरादि निदि म्यो कहं रास विहीनडोखु
 रासिहं पंखंडेजए किचा शिपुं सलाहमि
 जो नदि सहस्र संगमोभोदि र

डणामिनि निधुतसेवनीयोयुद्धिभूमसंगमो
 वनि धुमः संगमोः रत्नादशत्तितयदिसीयु
 न्तपुंमांसप्रत्येव तर्भवः शुभः संगमोयमि
 न्निनिवासदस्त्री संगम्या २ यतः मध्याद्वेशीसं
 डयंककलनाम्ना त्रिपुण्ड्रमुकलीलामञ्जनसा
 प्रदोषसमयंसुखं त्रिपुण्ड्रमुकलीलामञ्जनसा
 निधुवनंयन्त्रिः ५ ॥ ५ ॥ चोरेनेपंचशिलीमुखावि
 जपितः शेषाः शराः जीडु राजानुकंदप्पस्पपंचा
 धिकानांशरारः मेष्वान्वेषः शराः शराजर्जराइ
 ६५ न्युक्तसिद्धिचेतः तकार्यत्समपंचशरवत्तामात्रा
 ५ ॥ ५ ॥ जरीः ममस्तेसिरिरवंडयंककलणाम्ना संभ

दाक्षदिवसतां वयस्य भवन्तु मण्डपस्थित्यारहित
 तृणार्थविशेषाय गीतये चियन्त एते एतादृशा
 अत्र एतेषां भद्रं भूतिर्यथः राजा इदं पुनः अ
 त्ररसरागीय सपत्न्यः अनरंगिराः सवणाशुचि
 विद्म मा एवम् भद्रं भूतिर्यथः राजा इदं पुनः अ
 दलाणां साहो वली पंरिपे सलफो फला ए
 कप्परफंतपी इति चंदराणां भद्रं पिदाह
 दिअहा रावरीस्वभूत राजा एव पुनः एत
 रमणिजुं सपत्न्यः अनरंगिराः सवणासी अला
 वेराइणी सनसि सिरवीरिणा वअणासी अ
 लावारुणी सचंदरा वरात्सवली सअणासी

क. म.

११

अलंकारमिश्रः. एतदाह हि अलोत्तमं अलंकारं
अलंकारसर्वम् ४
वेणवः समं पि शिरवाः. एतावदवशं नलावा
रुणी सचंदनं तस्तेन शब्देन शनिनाका
मितीति दावा. नृधंभानवशात्तलकस्या
पि कस्यापीत्यर्थः. शनिनालयद्वस्तुनात्रि
द्वदिवसो यथा यथा शमनायेति शेषः क
स्यवात्तभवानि. अलंकारसर्वस्यापि भवति न क
कुः ४ अविमेति. पिच लीलोत्तमः. एतद्वत्त
परिसरे सिद्धं वाराणां हारः. एतद्वत्त
न्यलेः ४ योद्वाकदल्पो न वाव सकलपाणिर्कामदे

द्योमनोत्तस्तापात्कदमारागमधुससुद्वेगतेर्य।
 वेद्योज्ज्वलानां तह संस्मृतिकैदमाः समर्था। ज्या=
 तद्युक्ताः इति याज्ञिक अवलानां कामिनीनां बल।
 अविम्र लीलुत्तं मांसिरीसं सिहिणपरिसरसि
 डुवाराणहारोः उल्लंवरिलंरमाणपणाशुणी।
 मेहलाडप्यलेवि वलु सं. दोवन्दलीहं. तावविसक
 लम्भांकामवेदं. तमिसी. तावानककरवमाण
 महुसमम्रगवे. सवेसोवसाणं. विह. अहंड।
 एभमाणमि. मरुहए. वहलचंदणायंकिलाण
 साअंगिवेदि. दाणिंरुतरेभुजाणां सामासु।
 वीअणाम्. द्वाकिणु किववदासो दासिताणि जु

क. मं. रहितानां च विदुः अहं पुनर्ममिभि नृप्यान्
 १११ ह्यदृष्टान् च न च दायं किलासां सार्धं सिवे शितानि
 नरमदुनानां । यामासु व्यज्जन्तवारिकणोत्ति
 तानां दासत्वं वीथोति च शरो वलं सां च रीजो ।
 प्रत्यग्रनवरूपं वलं नारन्येजते सनमं चो धिता
 मनासि भवंति स विनाम अहं मनोरथाः न
 निद्रानंदनामा विदुः ति न चरति चित्तस्य संज्ञा वि
 नः नेयां यांति जगति दीर्घं जगाम सोप मां सुखाः
 अपि ध्याति नृपिताका पि वार्ता न इति च कथं
 मंजरी गता विदुः श्रीरामः एव वयस्य
 राजा स्मरशामभिनी च ये गारा वल्लभं

पुंस्विनशिलीमुखधनुहस्तेन निविष्टसेरंधीसा
 र्थतदतिरादिभिः विभिः कुंदमालाचंद
 नमालाकुवलयमालामंगलमालोत्तिनामधेया
 कलिमकुंदहस्ताः तंबूलकरंडकवाहिनाः प
 अरांगलेहा. चि. त्रैलोक्य. चेदलेहा. मिश्रंकलेहा.
 विभ्रमलेहति. वलि. मिरंधीम्रो. पुंस्विदासिलीमु
 हधराप्रहत्स्येरा. म. पुंस्विसेरंधीसत्येरादक्लि
 एादिराएरिथिथिनाम्रो कुंदमाला. कउल
 माला. चंदनमाला. निकोलक्रेमाला. माणिक्क
 माला. कंचरा. मेरि. रम्यमंगलमालोत्तिनामहेया
 म्रो. कालिदशुंदहत्याम्रो. तंबूलकवाहिनी

पुंस्विनशिलीमुखधनुहस्तेन निविष्टसेरंधीसा

क. मं.
१२३

श्री. पाश्चिमदिशाए. गविदाश्री. अरांगगवेति.
पुष्करकेली. गन्धर्वकेली. संदकेली. कंदोदके
लितिरागमहे. श्रीविष्णुइअचक्रचेलरागवि.
उत्तरदिशाएआठ
नाश्री नाए. वल्लभमंदिरावदीकहोल
वदीअरांगगव. कलिवदिनि. कणाअचि
तंदडत्पाश्री. हंसिअपाटिआश्री. आ
इवस्वीकदाश्री. राजा अहोदेवीएसामगी
अंतैडसेचिदा ७

पिताः अंतैगकालपकिरवी खिलानाफलक
अरकेलिरिदीवरकेलिरिनिनामघयाफलक

रथः कं प न भवियता मङ्गलकैस्त्रिपुरारि रथः ३
 तत्रदिशि शिवाय न्या मन्तीः इति रूपमिदं
 रावती कलोलक माला मंगल माला वन्ती तिकन
 कचित्रदंड इत्युता ॥ नां हूलकरंडवन्ती अथ्यती
 ह्यताः अलीति वृद्धिहा चेदलेहा गिर्धनः पुरोवि
 त् ७ विहृ एव रं धिम्नो पुंतिनाम सरवीवि
 तापपितु किमर्धु दुसे रंधी समेका जयन्तु
 मन्त देवी विहृ ७ यन्तिम्नो कुंश्च वटसा वित्रीम
 होत्सं विपकरा निवो गल लघेमान मारुता यं वि
 नये दित्त व्याप्ति राजा पदादिशान्ति देवी विहृ ७
 मृत्का फलाभासो ज्ञेया लास्यावसाने हस्तगामु ७

क. मं.
११४

विहृ. एसा देवी एसा रंगिअणामसहा विराजि
दुखिअपिपेसि म. ततः प्रविशानि सा रंगिनी
अग्रदु. २ भदा. धीविशुड मे. अग्रवद लोस
मत्तुसवोवम. उतरे. उतरे. उतरे.
वेणममे. वेणममे. वेणममे.
वी वेठीविशुड. विलिवदिनि. धि. रंगिनी
विहृ. ३. हासिअपादिजि. अग्रदु.
हासिअपादिजि. राजा अहोदेवी. अग्रदु.
अणो. हासिअपादिजि. अग्रदु.
एहि. इहो. अग्रदु. अग्रदु. अग्रदु.
इहो. इहो. अग्रदु. अग्रदु. अग्रदु.

रागद्वयदाञ्जोत्तुहंगरोदीसउदंद्गस्यो ८
 सिंचत्यन्मोन्वमिन्नः पद्मश्चयैत्रजालैर्मणि
 भाजनै रभास्याविसन्निद्रमात्रन्योन्यासिंचन्ती
 निसंबंधैः इदोपति इतश्चपरिश्रमन्योविवि
 त्रबंधंश्चमादिव्ये नानर्त्तिकः खेलनिन्नाला
 नुगतपदादंड ८ समांसमस्तकाः सम
 वाहुस्तारेख ८ मात्रपराददति पंक्तिभ्यां
 द्वाभ्यांलपन्ना ८ धंधयं इस्परंस्वाभिमुखीचर्चरा
 मुक्तात्रन्यमणिपत्रेयंत्रेणधारानलंदि
 पति पनंतिताश्चप्रियांरामंगेमनो भवावा
 त्तरावाशायोग्याः इमामसीकडलफलदेहा

क.मं. त्रिकांडचापाविलासिन्यः पुलिंदरुवेरा।
 ११५ समससीसमसमवाहुत्वा. रेहाविस्रुद्धा
 वराडुदोनि तीहिदेहिलम्भनालबंधं. ॥
 रोप्यरंसाहिनीहीम्भकोलि मोक्षराम्भ्रणा
 मणिहारम्भ्रणीकं राधादासलिलविवां
 नि पडन्तिनाम्भ्रणीहिलाराम्भ्रंगी. मरोगोभु
 ओवारुराजुम्भ्रणीमामसीकडालकालैदे
 हा. त्रिकांडचापाविलासिणोम्भ्रणी पुलि
 द्रुवेस्तरासमहासं. समोरपिषाभ्रणा
 कुराणात्तत्त्वमेवम्भ्रणीदम्भ्रणी. इन्कार
 फेकाररवाड-रुद्धी गीसाभ्रराण्यम्भ्रणी

एहिंम्रगामसाणाहिराम्भ्रंकरेति ह
 जरास्य संमपुनः कर्त्तुः कुर्वति
 हस्तेमः २ भांसवलिधादिरामः ऊकारफेत्कार
 स्वारीः निशाचरीरागाप्रतिशीर्षकैरन्पाश्म
 शानाभिनायवैदनी ह

१६

二五

इति कर्णसंज्ञरी टीका